

DE STER

Nr. 11 · November 1969 · 69e Jaargang

Een inspirerende boodschap

VAN PRESIDENT HUGH B. BROWN

Ik zou tot U willen zeggen broeders, dat temidden van alle zorgen, onzekerheden, tumult en chaos die de wereld op dit ogenblik doormaakt, er, bijna onopgemerkt door de meerderheid van de mensen op de wereld, een koninkrijk is gevestigd, een koninkrijk dat door God de Vader wordt gepreïdeerd en waarvan Jezus Christus de Koning is. Dat koninkrijk rolt voort, ten dele onopgemerkt zoals ik al zei, maar het rolt voort met een macht en een kracht die de vijand op zijn weg zal stuiten wanneer sommigen van U nog in leven zijn.

Wilt U behoren tot degenen die aan de zijde van Christus en zijn apostelen staan? Zoudt U graag bij hen willen zijn die aan de zijde staan van Joseph Smith, Brigham Young en de andere leiders, met inbegrip van president David O. McKay?

Het is nu de tijd daartoe te besluiten en U voor te bereiden een positie te verkrijgen waar U Gods wil kunt doen en U de macht heeft over Uzelf, Uw hartstochten, Uw begeerten en al die andere zaken die omlaag leiden naar verboden paden.

DE STER

VAN DE HEILIGEN
DER LAATSTE DAGEN

Officieel orgaan
van de Nederlandse Zending
en de Hollandse Ring

Nr. 11 · November 1969
69e Jaargang

Redacteur:

Peter Dalebout, president der
Nederlandse Zending,
Amersfoortsestraatweg 214,
Huizen (N. H.).

Coördinator:

H. Gout, Translation Services
Department, Radesingel 26,
Groningen.

Correspondent voor de Hollandse
Ring: H. Gaster, Hanenburglaan 18,
Den Haag.

„De Ster“ van de Kerk van Jezus
Christus van de Heiligen der
Laatste Dagen verschijnt eenmaal
per maand.
Abonnementprijs: f 6,— per half
jaar, f 12,— per jaar. Gironummer
240615 — t. n. v. Nederlandse
Zending,
Amersfoortsestraatweg 214 —
Huizen N. H. 1673338 t. n. v. Ad-
ministratie DE STER, Amstelveen
voor leden van de Hollandse Ring
Nadruk van de in dit nummer
voorkomende cliché's is verboden.

Drukker:

Paul Giese KG, Offenbach a. d. M.
West-Duitsland.

Opmaak, illustraties:

PBO-Layout-Center,
Frankfort a. d. M.

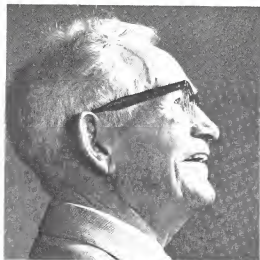
INHOUD

Het grote doel van de sterfelijkheid. Door president David O. McKay	339
De Wereldkonferentie voor Documentatie. Door Douglas D. Palmer	341
Waarom Genealogie? Door ouderling Theodore M. Burton	342
Berichten van de gelovigen. Door Jay M. Todd	345
Het beklimmen van de berg. Door Reed H. Bradford	350
Geef vader zijn plaats aan het hoofd van het gezin terug. Door president Stephen L. Richards	356
Zondagschool: Wij zijn allemaal plaatsvervangende leraars. Door Nan Osmond Grass	353
„... Dat is alles wat u bezit ...“ Door Richard L. Evans	355
Voor de jeugd van de Kerk: De gebondenheid van de jeugd aan de Heiland. Door Dr. W. Dean Belnap	360
Op een berg genaamd moed. Door Wayne Lynn	361
Laatste poging. Door Charles R. Furden	362
DE Kleine STER: De legende van de oosterse toonladder. Door William en Barbara Neelands	81
Dit diertje heeft een geheim! Door Olga Osing	86

Omslag: De wereld van de genealogie is een wereld die bij geen mor-
mon uitvoerig ingeleid behoeft te worden. Gedurende de laatste 130 jaar
of daaromtrent hebben honderdduizenden leden van de Kerk aan de
heilige opdracht gehoor gegeven priesterschapsverordeningen te vervullen
ten behoeve van hen die hun uit dit leven voorgingen. Om hen in hun
opdracht bij te staan heeft de Kerk bijeengebracht wat wellicht de indruk-
wekkendste verzameling is van documenten op genealogisch gebied uit alle
delen van de wereld, en voert een misschien wel het meest wijdverspreide
entensive programma uit om nog meer documenten te vergaren.

De omslag is een montage van afbeeldingen ter documentatie van de
genealogische activiteiten van de Kerk. ○

Het grote doel

PRESIDENT DAVID O. MCKAY

van de sterfelijkheid

„Ik ben gekomen, opdat zij het leven mogen hebben, en overvloed hebben.“ (Joh. 10:10.)

Dat is de grootste belofte die de mens ooit is gegeven, en God alleen kan het geven, want God alleen kan het leven geven. Ik geloof in de uitwerking van die belofte. Ik heb mijn Kerk lief, omdat zij een medium is, een werktuig in de handen van Christus bij het aanbieden van dit overvloedig leven.

Ik vraag mij af waarom de wereld niet inziet dat het succes, het geluk en de vrede van de mensheid afhangen van wat Paulus in het volgende vers heeft verklaard: „Want het bedenken des vlezes is de dood; maar het bedenken des Geestes is het leven en vrede.“ (Rom. 8:6.)

Om het geestelijke in de harten der mensen te doen ontwaken is het doel geweest van de Heer sedert Hij verklaarde: „In het zweet uws aanschijns zult gij brood eten . . . (Gen. 3:19.) Door de eeuwen heen heeft de mens de keuze gehad tussen het geestelijke en het zinnelijke als doel van zijn leven. Gewoonlijk concentreert de mens zijn denken en zijn doen op een van deze twee. Het meeste waar deze wereld van vandaag behoefte aan heeft is geestelijk ontwaken en dat houdt in dat het geestelijke in onze gedachten de voornaamste plaats dient in te nemen.

Slechts door geestelijk ontwaken is de mens tot vooruitgang gekomen in zijn langzame, onafgebroken klim naar boven sedert het goddelijke bevel de hof van Eden te verlaten. Het enige dat de mens boven het dier des velds plaatst, is het feit dat hij geestelijke gaven bezit. Voortreffelijke verstandelijke vermogens zonder geestelijke deugden kunnen er alleen maar toe leiden dat de mens meer op het dier gaat lijken.

Het aardse bestaan van de mens is maar een proeftijd om te zien of hij zijn inspanningen, zijn verstand en zijn ziel zal concentreren op zaken die bijdragen tot het gerief en de bevrediging van zijn fysieke instincten en hartstochten, of dat hij de verwerving van zijn geestelijke eigenschappen tot zijn levensdoel zal maken.

Denkt U zich eens in in wat voor toestand de mens geraakt zou zijn indien God niet voor een Verlosser had gezorgd. Stelt U zich eens voor dat de mens hier op de aarde is geplaatst en de herinnering aan het voorsterfelijk leven hem is ontnomen. Indien God het plan niet had geopenbaard, zou ik werkelijk niet weten wat er dan zou zijn gebeurd. Het redden van zijn leven en de bestendiging van zijn soort zou zijn enig doel zijn; er zou trouwens niets anders zijn om voor te leven. Als hij dorst had,

zou het water zijn dorst lessen; als hij honger kreeg, zouden de vruchten des velds zijn honger stillen. Hij zou de warmte van de zon overdag voelen en 's nachts zouden bladeren en riet hem tot een gerieflijk bed dienen. Dierenvellen zouden hem warm houden. Als er iemand anders zou komen om hem te beroven of zou trachten hem een heerlijk stuk wildbraad af te pakken of een smakelijke vrucht, dan kwam het tot een gevecht. De bevrediging van begeerten en hartstochten zou het enige doel van de mens zijn; aldus, zoals het Boek van Mormon het zo duidelijk zegt, was de mens geworden „veleselijk, wellustig en duivels van aard . . .” (Al. 42:10.)

Dit voorziende openbaarde de Heer Zich aan de de mens en gaf hem het Evangelieplan. Om de mens te helpen boven de aarde en aardse dingen uit te stijgen en te voorkomen dat zijn hart zich daarop zou concentreren, gaf de Heer de raad, ja beval Hij zelfs dat de mens „de eerstgeboorten van de kudde” (Deut. 12:6.) zou nemen en die zou offeren als een offergave aan God. Heeft U hier ooit over nagedacht? Het beste dat gewoonlijk voor onszelf bestemd is, dient aan een hogere macht te worden gegeven—de eerste stap naar geestelijke opheffing. Toen de mens zich aldus bepaalde zaken ontzegde, zijn fysieke begeerten overwon en eerbied betekende aan iemand die hoger stond dan hijzelf, kwam hij zijn Maker meer nabij; er was geestelijk ontwaken.

Enkele jaren geleden waren wij geneigd te denken dat sinds het begin van de geschiedenis de mens tot grote vooruitgang is gekomen. Maar als wij de tegenwoordige toestanden in de wereld in ogenschouw nemen, dan komen wij tot de overtuiging dat die vooruitgang nog geen duizendste deel is van wat hij moet zijn. Egoïsme, haat, nijd, veroveringen en massamoorden tieren welig in onze zo geheten beschaafde wereld; liefde, vrede en vreugde daarentegen worden uit de harten en woningen en levens der mensen verdreven. Met al de beschaving waar wij ons op beroemen is er nooit een tijd geweest dat de mens meer behoefte had aan geestelijk ontwaken en geestelijke idealen.

De beschaving is te ingewikkeld geworden dan dat de menselijke geest haar kan overzien of beheersen. Tenzij de mens spoedig tot het besef komt dat het zijn hogere en niet zijn lagere eigenschappen zijn die ontwikkeld moeten worden, is de tegenwoordige staat van de beschaving in gevaar.

De mens moet zich op het geestelijke richten en de geestelijke weg bewandelen die Christus als einddoel heeft. De mens leeft voor iets hogers dan zijn eigen ik. Hij hoort de stem van de Heiland die zegt: „Ik ben de weg, de waarheid, en het leven.” (Joh. 14:6.) Als hij die stem volgt, zal hij al gauw

leren dat het onmogelijk is door iets groots tot stand te brengen geluk te verwerven of het eeuwig leven. Hij zal dan ervaren dat het leven niet uit grote opoffering of plichten bestaat maar uit kleine dingen: een glimlach, een vriendelijkheid en kleine attenties tot gewoonte gemaakt. Dat zijn de dingen waarmee wij het hart onzer medemensen voor ons winnen en behouden en het troost verschaffen.

De Kerk doet een beroep op alle mensen het hogere leven te zoeken, het verstandelijke en geestelijke leven, en de mensen tot groter ijver aan te zetten bij hun streven naar het overvloedig leven. In het algemeen overheerst bij de mens de gedachte hoe hij aan de kost moet komen. Hij tracht die koers in het leven in te slaan die hem het best in staat stelt erin te slagen zich te voeden, te kleden, onderdak te hebben en zijn gezin welstand te verschaffen.

Maar ons levensonderhoud verdienen is niet het doel van ons leven, het is slechts een middel daartoe. Ons levensonderhoud verdienen is slechts het in conditie houden van onze machine zodat deze te allen tijde op gang gebracht kan worden, de machine die wij gebruiken om ons op onze lange levensweg te vervoeren. Ons levensonderhoud verdienen is een noodzaak maar ons leven maken is een plicht, een eeuwigdurende zegening.

Sommige mensen verdienen hun levensonderhoud om te kunnen bestaan, niet meer. Voor deze mensen is het leven een sleur, een bestaan zonder meer; dat is geen leven. Sommigen verdienen hun levensonderhoud om plezier te kunnen maken. Teveel jongelui maken daar een levensdoel van. Hun wacht het loon der ijdelheid en ontgoocheling. Anderen stellen rijkdom als hun enig doel; een aanzienlijk deel van hun beloning krijgen deze lieden in de vorm van egoïsme en een steeds engere visie op de schone aspecten van het leven. Niet zelden vergaat hun hoop tot as, onverkwikkelijk en teleurstellend.

Het ware levensdoel is de vervolmaking van de mensheid door persoonlijke inspanning, onder de leiding van Gods inspiratie. Leven in de ware zin van het woord betekent reageren op het beste wat in ons is.

Als men met vaste tred langs de geestelijke weg naar het overvloedig leven wandelt, dan zal men beseffen, voor een deel althans, dat, hoe prachtig ook, dit leven toch een tijd is „om zich voor te bereiden God te ontmoeten.” (Alma 12:24.) Wanneer die tijd voorbij is, is het enige dat de mens met zich meeneemt zijn staat van de dingen die hij heeft gedaan voor zijn Meester en voor zijn broeders, zijn medemensen. ○

De Wereldconferentie voor Documentatie

De Genealogische Vereniging — een ware schatkit van de wereld ... een bakken voor naties worstelend in een zee van documentatieproblemen ... een oase van genealogisch, geschiedkundig belang.

In verband met haar diamanten jubileum dit jaar is deze organisatie — die in november 1894 is begonnen als een eenvoudige, uit één vertrek bestaande bibliotheek en nu is uitgegroeid tot een instelling van internationale omvang — als gastvrouw opgetreden tijdens de van 5 t/m 8 augustus in Salt Lake City gehouden Wereldconferentie voor Documentatie.

Ongeveer 10.000 geschiedkundigen, genealogen, bibliothecarissen, archivariissen, en specialisten op het gebied van computer en microfilm hebben de conferentie bezocht.

Archiefbewaarders en beroeps- zowel als amateur-genealogen uit de Verenigde Staten, Europa, Zuid- en Centraal-Amerika, Mexico, Canada, Zuidoost-Azië, de eilanden van de Stille Zuidzee, ja uit alle delen van de wereld, waren erbij tegenwoordig. De conferentie had tot thema: „De bescherming van documenten in een wereld vol onzekerheid.“

Waarom zo'n conferentie? Wat waren haar doelstellingen en wat de resultaten? Waar en hoe kunnen documenten beschermd worden tegen ververing en veroudering, tegen brand en vernietiging door de mens?

De noodzaak vitale documenten, originele manuscripten, geschiedkundige geschriften, biografieën, en andere genealogische „vondsten“ veilig te stellen heeft reeds lang de mensheid zorgen gebaard.

Momenteel worden miljoenen bladzijden documenten volkomen veilig gesteld door middel van een omvangrijk microfilmsysteem, dat deel uitmaakt van het programma van de Genealogische Vereniging.

De vereniging, die door de wereld wordt erkend als een reusachtige schatkamer van informatie, heeft meer dan 670.000 rollen microfilm verzameld die het equivalent vertegenwoordigen van drie miljoen boekdelen van elk 300 bladzijden. Voeg hierbij de zes miljoen voltooide gezinslijsten van de vereniging, haar kaartstelsysteem van 36 miljoen personen en een boekenverzameling van meer dan 90.000 delen en men begint een idee te krijgen van de geweldige omvang van haar documentatieprogramma. De vereniging heeft ook 80 filialen van haar bibliotheek, staat iedere dag 500 bezoekers persoonlijk te woord en ontvangt ongeveer 1000 nieuwe rollen microfilm per week van overal uit de wereld.

„Ons doel is documenten intact te houden,“ zei ouderling Theodore M. Burton, vice-voorzitter en algemeen leider van de vereniging.

„De enige manier waarop dit gedaan kan worden is door belanghebbenden over de gehele wereld ertoe te brengen dat zij zelf hun documenten verzorgen. Daarmee bedoel ik dat zij zorg moeten dragen voor het behoud van die documenten,“ voegde hij eraan toe. Ouderling Burton die sedert 1964 verbonden is geweest aan de vereniging, is lid van het uitvoerend comité van de conferentie.

Met betrekking tot de noodzaak voor het behoud van documenten merkte ouderling Burton op: „Als wij erin slagen deze archiefbewaarders bij elkaar te brengen, dan kunnen wij misschien een of andere regeling treffen die het behoud van documenten mogelijk maakt.“ De vereniging beschikt over moderne faciliteiten voor reproductie en opslag van documenten in het granieten berg-gewelf voor het bewaren van documenten dat tot op een diepte van 200 meter is uitgehouwen in één der wanden van de Little Cottonwood Canyon ten zuidoosten van Salt Lake City.

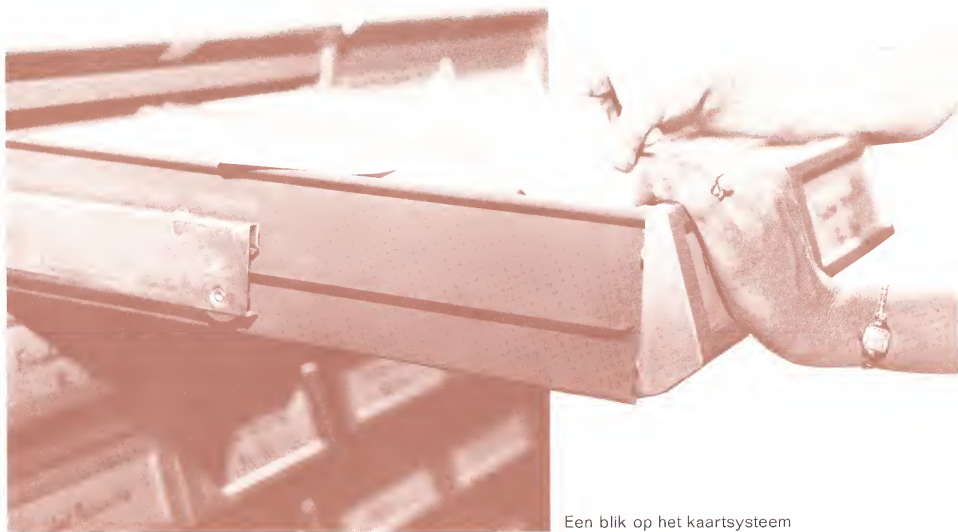
De vereniging deed haar uiterste best haar „waren“ ten toon te spreiden. En toen de buitenwereld eenmaal een glimp ervan te zien had gekregen, stak haar programma de anderen aan en archiefbewaarders van overal reikten elkaar de hand om samenwerking te trachten onschatbare documenten op microfilm vast te leggen en te bewaren.

Maar ondanks haar veelzijdige projecten blijft de vereniging zoeken naar nieuwe bronnen van documenten en andere vitale informatie.

„Wij hebben meer informatie nodig en één manier om daar aan te komen is door naar het buitenland te gaan en met de mensen daar te praten,“ vervolgde ouderling Burton. „Maar veel beter is het geweest hen hier te laten komen en zo de gelegenheid te scheppen elkaar te leren kennen en te stimuleren.“

Het was noodzakelijk voor de vereniging te weten te komen wat voor documenten er precies beschikbaar waren, waar men ze moest zoeken en hoe ze konden worden aangewend.

„Toen wij ongeveer vier jaar geleden voor de eerste keer iemand naar Japan zonden, kwam hij terug met het bericht dat er geen documenten beschikbaar waren. Maar sindsdien hebben wij onnoemlijke schatten aan informatie kunnen vinden. De man die wij de eerste keer zonden werd met argwaan bekeken, omdat de mensen dachten dat hij een curiositeitjager was, maar de daaropvolgende keer zonden wij iemand die bekend was met Japanse gewoonten. Deze nu gelukte het de gewekte achterdocht weer in slaap te sussen en zo kregen wij de informatie die wij nodig hadden,“ aldus ouderling Burton. (wordt vervolgd op blz 344)

Een blik op het kaartstelsysteem

Waarom

OUDERLING THEODORE M. BURTON
assistent van de Raad der Twaalven,
vice-voorzitter en algemeen leider van de Genealogische
Vereniging

De leden van de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen interesseren zich wezenlijk voor genealogie. De grondslag voor die belangstelling ligt niet in de genealogie als zodanig maar in de universaliteit van het Evangelie van Jezus Christus. Volgens onze opvatting is het Evangelie geen eng begrip dat slechts toepasselijk is op deze of op nieuw-testamentische tijden. Het is het universele Evangelie dat bekend was aan de oude profeten van Adam af tot op de dag van vandaag. Men moet wel begrijpen dat het Evangelie op de aarde niet altijd in haar volheid werd gevonden. De generaties van het mensdom zijn niet altijd bereid of in staat geweest het Evangelie volledig te begrijpen. Maar in Zijn oneindige liefde en barmhartigheid heeft God Zijn kinderen telkens zoveel van Zijn blijde boodschap gegeven als zij konden verwerken en aannemen. In de woorden van de profeet Alma in het Boek van Mormon is dit aldus tot uitdrukking gebracht:

„Want ziet, de Here schenkt aan alle naties [mensen] van hun eigen natie en taal om Zijn woord te onderwijzen, ja alles wat Hij in Zijn wijsheid passend acht, dat zij

dienen te hebben; daaraan zien wij, dat de Here in wijsheid raad geeft, volgens hetgeen recht en wáár is.“ (Alma 29:8)

Wij geloven dat alle mensen die op aarde leven Gods kinderen zijn, ongeacht ras of taal. De Heer verlangt al Zijn kinderen op te heffen en te verhogen; tegelijkertijd weet Hij echter, zoals alle grote leraars dat ook weten, dat de geestelijke en intellectuele capaciteiten van de mensen niet bij allemaal precies eender zijn. Sommigen kunnen de waarheid geredelijk vatten en aannemen; anderen daarentegen verkrijgen die slechts gedeeltelijk en na enig weifelen. Maar God, Die een barmhartige en liefhebbende Vader is, zal van hen die over beperkte capaciteiten beschikken niet in dezelfde mate verantwoording verlangen als van degenen met grotere capaciteiten. Een ieder ontvangt van God zoveel van de waarheid als hij kan begrijpen en in zijn leven toepassen.

Een andere profeet uit het Boek van Mormon heeft dit duidelijk als volgt gezegd:

„Daarom zijn de mensen vrij naar het vlees, en wordt hun alles gegeven, wat voor de mens heilzaam is. En zij

zijn vrij te kiezen, vrijheid en eeuwig leven door de grote bemiddeling voor allen, of gevangenschap en dood naar de slavernij en macht des duivels; want hij tracht alle mensen even ellendig te maken als hij zelf is." (II Ne. 2:27.)

De Heer beschouwt alle vlees als één, en hij die rechtvaardig is wordt door God begunstigd, terwijl hij die goddeloos is niet door God erkend kan worden.

God past geen bevoorrechtting toe maar heeft al Zijn kinderen even lief. Slechts een zondig leven en onrechtvaardigheid kunnen die hemelse verhouding beïnvloeden. Daar Hij ons rechtvaardigheid leert, moet Hij wel de rechtvaardigen belonen. En weer geven de profeten van het Boek van Mormon in vrijmoedige taal uitdrukking aan deze begrippen. Dit zijn de woorden van Ammon:

„Nu zien wij, mijn broeders, dat God ieder volk in-dachtig is, in welk land het zich ook moge bevinden; ja, Hij telt Zijn volk, en Zijn barmhartigheid strekt zich over de ganse aarde uit. Welnu, dit is mijn blijdschap en mijn grote dankzegging; ja, en voor eeuwig wil ik mijn God dank betuigen.” (Alma 26:37.)

Deze gedachte wordt door Nephi aldus uitgedrukt:

„... Hij [de Heer] doet wat goed is onder de kinde-

heden: „En dit Evangelie des Koninkrijks zal in de gehele wereld gepredikt worden tot een getuigenis allen volken; en dan zal het einde komen.” (Mt. 24:14.) Het oordeel dat voor het einde der wereld bewaard wordt kan dus niet komen voordat alle kinderen van God de gelegenheid hebben gekregen de waarheid te horen, te begrijpen en te aanvaarden.

De apostelen beseften de volle draagwijdte van het Evangelie. Zo ook de eerste leden van de Kerk van Jezus Christus, die reeds toen bekend stonden als heiligen. Jezus leerde dat het zendingswerk zich uitstrekte niet alleen tot de levenden van die tijd, maar zelfs ook tot de doden.

„Verwondert u daar niet over, want de ure komt, in dewelke allen, die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen (de stem van Gods Zoon);

En zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis.” (Joh. 5:28—29.)

De apostel Petrus gaf hierover nadere bijzonderheden aan de heiligen van de Kerk in haar eerste jaren, toen hij hen in één van zijn brieven onderrichtte:

„Want Christus heeft ook eens voor de zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat

Genealogie?

ren der mensen; Hij doet niets wat de mensenkinderen niet duidelijk is; Hij nodigt allen uit tot Hem te komen en deel te hebben aan Zijn goedheid; en Hij zendt niemand heen, die tot Hem komt, hetzij zwarte of blanke, dienst-knecht of vrije, man of vrouw; en de heiden is Hij in-dachtig; en allen, zowel Jood als niet-Jood, zijn gelijk voor God.” (II Ne 26:33.)

Het was met dit verheven en universeel begrip voor ogen dat Jezus Christus Zijn discipelen de wereld in stuurde om het Evangelie van de universele liefde te onderwijzen.

„Gaat dan henen, onderwijst al de volken, dezelve dopende in den Naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes; lerende hen onderhouden alles, wat ik u geboden heb.”

„En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de volein-ding der wereld.” (Mt. 28:19—20.)

Hoest met dit Evangelie worden onderwezen? Volgens welke methode? De Heiland verklaarde dat dit gedaan moest worden door speciale boodschappers die persoonlijk getuigenis moesten afleggen van deze waar-

Hij ons tot God zou brengen; Die wel is gedood in het vlees, maar levend gemaakt door den Geest;

„In Denwelken [dat wil zeggen in de geest] Hij ook, henegegaan zijnde, den geesten, die in de gevangenis zijn, gepredikt heeft,

„Die eertijds ongehoorzaam waren, wanneer de lankmoedigheid Gods eenmaal verwachtte, in de dagen van Noach, als de ark toebereid werd; waarin weinige (dat is acht) zielen behouden werden door het water [dwz. de doop].” (I Pet. 3:18—20.)

Petrus zette uiteen waarom het Evangelie van Jezus Christus onderwezen moest worden aan de geesten van hen die reeds gestorven waren: „Want daartoe is ook den doden het Evangelie verkondigd geworden, opdat zij wel zouden geoordeeld worden naar den mens in het vlees, maar leven zouden naar God in den geest.” (I Pet. 4:6.)

Dat dit plaatsvervangende werk van zaligmaking voor de doden inderdaad gedaan werd door de eerste heiligen, blijkt duidelijk uit de woorden van de apostel Paulus, die in zijn betoog betreffende het feit van de opstan-

ding op hun gewoonte wees zich te laten dopen voor en namens hun gestorven familieleden. „Anders, wat zullen zij doen, die voor de doden gedoopt worden, indien de doden ganselijk niet opgewekt worden? Waarom worden zij voor de doden ook gedoopt?” (I Kor. 15:29.)

Toen één van de grote Hebreeuwse profeten, Maléachi, over de toekomst profeteerde vermeldde hij een merkwaardige verandering die zich in het hart der mensen zou voltrekken. De woorden die hij uit naam van de Heer sprak aangaande de toekomst waren als volgt:

„Ziet, ik zende ulieden den profeet Elia, eer dat die grote en die vreselijke dag des Heeren komen zal.

„En hij zal het hart der vaders tot de kinderen wederbrengen, en het hart der kinderen tot hun vaders; opdat Ik niet kome, en de aarde met den ban sla.” (Mal. 4:5—6.)

Met de komst van Elia in het jaar 1836 begon het hart der kinderen zich te wenden tot hun voorouders, en de profetiën van de patriarchen, die bekend stonden als de vaders, begonnen nu in vervulling te komen ten behoeve van hun kinderen.

Toen het Evangelie met al zijn waarheden en macht weer aan de mens geschonken was, begonnen zendelingen het volk van de Heer bijeen te brengen. Wij zijn nu tot gezinnen bijeengebracht en wij werden ertoe gedwongen onze voorouders op te sporen, opdat wij hen kunnen identificeren en ten behoeve van hen het heilige verordeningswerk kunnen verrichten in overeenstemming met het gegeven gebod: „Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen.

„Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden.” (Mk. 16:15—16.)

Wij geloven dat de mensen in de geestenwereld, bevrijd van ziekten en kwalen, van de meeste tradities, van bijgelovige praktijken en van de overheersing van goddeloze en onwetende leiders en leraars, daar vrijer zullen zijn dan hier de waarheden waarin zij onderricht worden te begrijpen en te aanvaarden. Zij zullen dan vrij zijn zelf die waarheden te kiezen waarmee zij in rechtvaardigheid zalig kunnen worden.

Daarom sporen wij de documenten van onze doden op en maken wij gebruik van de beginselen der genealogie om personen te identificeren en hen in gezinnen te groeperen. Wij verrichten plaatsvervangende dopen voor onze gestorven familieleden opdat er niemand verdoemd hoeft te worden die Jezus Christus wil aannemen als de Heer en Verlosser der wereld.

Het is ons geloof en onze hoop, dat terwijl boodschappers de geestenwereld betreden om die geesten de waarheden van het Evangelie te onderwijzen, onze voorouders dit verordeningswerk dat voor hen wordt gedaan zullen aanvaarden. Aldus wordt niet alleen bereikt dat zij in staat worden gesteld tot zaligheid te komen, maar ook dat ons eigen erfgoed bewaard blijft in de priesterschapslijn die aan onze voorvaders is gegeven.

In ons verlangen alle gezinnen van het menselijk geslacht tot een volmaakt geheel te verenigen, hebben wij,

heiligen der laatste dagen, het volgende bevel van de Heer gekregen:

„Verwert daarom oorlog en verkondigt vrede, en tracht ijverig het hart der kinderen tot hun vaders te wenden, en het hart der vaders tot de kinderen;

„En verder, het hart der Joden tot de profeten, en de profeten tot de Joden, opdat Ik niet kome, en de ganse aarde met een ban sla, en alle vlees voor Mij worde verterd.” (L. & V. 98:16—17.)

Dit dan is een manier om toekomstige vrede te bereiken, door alle mensen ervan te overtuigen dat wij broeders zijn en dat door geloof in Jezus Christus het ganse mensdom bewaard kan worden door het ware Evangelie van liefde en kameraadschap onder alle mensen op de aarde. En dus beoefenen wij genealogie omdat wij alle mensen als onze broeders beschouwen.

Wij zijn er vast en onwrikbaar van overtuigd dat dit een zeer doeltreffende en succesvolle manier is om vrede te vinden. ○

(vervolgd van blz 341)

Om en nabij de 280 sprekers, waarvan ongeveer 100 met een doctorstitel, hebben aan de conferentie deelgenomen. Enkele titels van besproken onderwerpen geven een idee van de boeiende omvang van de conferentie:

„De toestand op de Ivoorkust op het gebied van het documentatie- en archiefwezen,” „Zweedse hofarchieven,” „Japanse Amerikanen: Herkomst, verleden en heden,” „Het bijeenbrengen van Joodse documenten en hun overdracht aan Israël,” „Polynesische stambomen en geslachtslijsten in het oostelijk deel van de Zuidzee-eilanden,” „Migraties van de Quakers in de V. S.,” „Documenten van het Schotse beroeps- en militieleger vóór 1707,” „Elektronische documentenoverbrenging over lange afstand,” „Afstammingsopsporing in Joegoslavië en Hongarije,” „De IJslandse hofarchieven,” „Kerkregisters van de V. S.,” en „Het uitwerken van de stamboom van de Engelse arbeider vóór 1800.”

Tenminste 40 landen waren op de conferentie vertegenwoordigd door prominente sprekers en gasten, waaronder: Genadii Alexandrovich Belov, directeur-generaal van de Russische Archieven, Moskou; Lord Thomson of Fleet, een Londense persmagnaat; Sir Moncreiff, Edinburgh, (Schotland); Hertog De la Force, Parijs, (Frankrijk); Baron Karl Friedrich von Frank, een bekende Oostenrijkse genealoog; Guillermo Lohmann Villena, directeur van het Peruaanse Instituut voor Genealogisch Onderzoek; Dr. Kenn Stryker-Rodda, voorzitter van de Amerikaanse Vereniging van Genealogen; Dr. James B. Rhoads, Staatsarchivaris van de Verenigde Staten; Hsiang-Lin Lo, Universiteit van Hong Kong; Dr. Cornelius Pama, van de Genealogische Vereniging van Zuid-Afrika; Daniel J. Cohen, directeur van het Historische Genootschap van Israël, Jeruzalem; Dr. Labib Habachi, een Egyptoloog uit Cairo en Timothee N'Guetta Ahoua, ambassadeur in de Verenigde Staten voor de Ivoorkust. ○

Berichten van de gelovigen

DOOR JAY M. TODD

Geen rapport over het genealogische onderzoek van de heiligen der laatste dagen en het daaraan verbonden werk voor de doden in de tempels van de Heer zou volledig kunnen zijn zonder de talloze geestelijke ervaringen te noemen van hen die zich met dat werk bezighouden.

Ja, men kan zelfs nauwelijks een gesprek voeren over genealogie en het uiteindelijke doel ervan — tempelwerk — met een heilige die bij dit werk betrokken is zonder dat men daarbij te horen krijgt over de één of andere gebeurtenis of gebeurtenissen die de berichtgever als heilig beschouwt. Er is misschien wel geen andere activiteit waar de gaven van de Geest duidelijker aan de dag treden dan in deze heilige zending van het uitvoeren van

verordeningen met betrekking tot de zaligheid voor hen die reeds gestorven zijn. Berichten over dromen, visioenen, ingevoingen, geestelijke leiding, bijzondere aanwezigingen en manifestaties van goedkeuring zijn alle heel gewone ervaringen voor heiligen der laatste dagen die zich bezighouden met genealogisch werk.

De eerste publicaties van de Kerk staan vol met deze geestelijke ervaringen in verband met genealogische activiteiten. In recentere jaren, nu onze communicatie-systemen directer zijn geworden en de gehele wereld bestrijken en de maatschappij in het algemeen een onverschillige, zelfs vijandige houding is begonnen aan te nemen ten opzichte van berichten over ervaringen die men bovennatuurlijk noemt, zijn de leden van de Kerk zo verstandig geweest gehoor te geven aan de door hen gevoelde instructie ten aanzien van het doen van mededelingen over hun ervaringen zich te beperken tot de vergaderingen van de gelovigen en de kring van hun gezin. Maar daar wij oprecht wensen nieuwe en verdere activiteiten in verband met dit werk te stimuleren en als plechtige getuigenis van Gods hand in deze belangrijke activiteit, maken wij melding van de volgende gebeurtenissen uit deze en recente tijden. Deze ervaringen zijn karakteristiek voor duizenden soortgelijke gebeurtenissen ervaren door mensen die bezig zijn met werkzaamheden ten behoeve van de doden. Om het recht van geheimhouding te eerbiedigen en het heilige karakter dat de ervaringen voor de betrokkenen hebben, houden wij de verslagen anoniem.

Veel van die ervaringen betreffen de moeilijkheden waarvoor men komt te staan bij het verkrijgen van inlichtingen over zijn voorouders. De hiernavolgende berichten zijn typerend:

„In 1953, overeenkomstig het verzoek dat mijn schoonmoeder mij voor haar dood had gedaan, ging ik naar het bureau van de kerkhistoricus om nasporingen te verrichten in de gemeenteverslagen van Noorwegen teneinde een gezinslijst voor mijn schoonmoeders familie te voltooien. Tweemaal ging ik erheen en doorzocht de beschikbare documenten, maar het gelukte mij niet mijn taak te volbrengen. Ik besloot het nog eens te proberen en vroeg de dienstdoende ambtenaar of hij geen ander verslagboek van de Oslose gemeente had. Hij antwoordde, dat hij mij alles wat er was had laten zien. Ik vroeg hem of hij zo vriendelijk wilde zijn nog eens te kijken. Na even gezocht te hebben kwam hij terug met de mededeling dat op de één of andere manier een verslagboek op de verkeerde plaats was terechtgekomen; het was hem echter gelukt het te achterhalen. Ik nam het bewuste boek mee naar het aangrenzende vertrek en toen ik de verslagen doornam vond ik de verlangde informatie over de ontbrekende familieleden. Ik was juist bezig die over te schrijven toen ik de aanwezigheid van genoemde familieleden zo sterk in mijn onmiddellijke nabijheid gewaar werd, dat ik nauwelijks in staat was het verslag naar behoren te kopiëren. Ik zag ze niet, maar het gevoel dat ze daar waren was niet te beschrijven. Ik ben er zeker van dat zij hun goedkeuring te kennen wilden geven aan wat ik bezig was te doen. Ik heb deze

Noorse linie verder uitgewerkt en honderden namen zijn nu tot klaarheid gebracht, waardoor het mogelijk is geweest het tempelwerk voor hen te voltooien.”

Daar de heiligen der laatste dagen bekend zijn met de leiding van de Heilige Geest kennen zij ook de bron van de leiding die van een ervaring als de volgende uitgaat:

„Op zekere morgen had ik verscheidene uren doorgebracht in de genealogische bibliotheek met het doornemen van de Phillimore Marriage Indexes op zoek naar het huwelijksbericht van één van mijn bet-overgrootvaders uit Engeland. Daarvoor had ik al vele vruchteloze uren besteed aan het zoeken van de gewenste informatie. Omstreeks het middaguur besloot ik naar de Salt Lake Tempel te gaan om enkele verzegelingen van kinderen aan ouders waarvan de verslagen niet op microfilm waren vastgelegd te controleren. Toen ik daarmee klaar was, besloot ik naar huis te gaan daar mijn vier kinderen van school thuis zouden komen. Maar terwijl ik mij haastte om mijn bus te halen kwam heel sterk de gedachte bij me op: „Waarom zou je niet naar de bibliotheek teruggaan en weer even naar George zoeken”? Ik schoof die indruk terzijde daar ik dacht dat het tijd was het avondeten klaar te maken en dus sloeg ik de richting in van de bushalte. Maar vreemd genoeg was ik zonder het ook maar gemerkt te hebben al bezig naar de bibliotheek terug te lopen en ik vroeg mij af waarom ik dat deed daar ik er immers van overtuigd was dat ik naar huis moest gaan. Ik betrad de bibliotheek en liep regelrecht naar de plank waar de Phillimore Marriage Indexes zich bevonden, nam er een deel uit en bladerde het haastig door en toen zag ik daar voor mij de aangifte van mijn bet-overgrootvader's huwelijk. Wat zo lang een probleem was geweest was snel en naar het mij toescheen op een wonderbaarlijke manier opgelost.”

Talrijk zijn ook berichten als dit:

„Mijn man's grootvader van vader's zijde was een tot de Kerk bekeerde immigrant uit Engeland, een pachtboer die dikwijls van de ene stad naar de andere trok. In een klein zwart boekje tekende hij de naam en geboortedatum op van zijn tien kinderen, en ook van zijn ouders, twee broers en een zuster. Er was geen toelichting bij die uitsluitel kon geven over de vraag of dit de voltallige familie was.

„Daar ik graag wilde dat de tempelverordeningen verricht zouden worden, maakte ik een gezinslijst op en legde die voor aan de Genealogische Vereniging, waar men mij echter mededeelde dat de lijst niet aanvaardbaar was vóór ik alle beschikbare bronnen erop had nageslagen. Daar er in Engeland een wet was aangenomen, in gaande juli 1837, volgens welke alle geboortegevallen van kinderen geregistreerd dienden te worden, nam men aan dat ik Somersett House, Engeland, wel zou kunnen aanschrijven en van daar de geboorte- en overlijdensakten van de betrokken familie zou kunnen verkrijgen. Voordien had ik echter al een onderzoek ingesteld in de kerkelijke registers van de Anglicaanse Kerk in de streek waar de grootvader van mijn man had gewoond en ook had ik brieven geschreven aan familieleden waarvan wij

wisten dat ze in 1941 in leven waren, maar alle moeite was tevergeefs. Ik schreef dus naar Somerset House. In antwoord op mijn brief kreeg ik de mededeling, dat tenzij het kerkelijk register of de godsdienstige sekte precies bekend was, men mij geen hulp kon geven. Tot dusver had ik iedere aanwijzing die ik gekregen had opgevolgd, volkstellingen en provinciale archieven doorzocht en alles wat mij maar te binnen viel.

„Op de morgen van de 15de januari 1956, nadat mijn man naar zijn werk was gegaan en mijn kinderen naar school, spreidde ik al de gegevens die betrekking hadden op het probleem op mijn keukentafel uit en toen knielde ik neer en bad ernstig en in tranen als volgt: „Indien dit werk waar is, en indien U wenst dat ik dit werk doe, dan moet ik wel hulp hebben. Zó kan ik niet verder gaan.“ Toen ik uit mijn geknielde houding opstond, zag ik op één van de documenten in vetgedrukte letters

één woord staan, lang genoeg om het te kunnen lezen. Het was het woord Methodist. Onmiddellijk wist ik, dat het ergens in de Methodistenkerk was waar de sleutel tot mijn probleem lag.

„Daar ik de naam van de predikant niet wist, knielde ik weer neer in gebed en verzocht om leiding bij het schrijven van een brief opdat die met welwillendheid behandeld zou worden. Ik zond de brief naar de superintendent van Methodistenkerken in de betreffende plaats. Spoedig kreeg ik een brief terug van een Methodistenpredikant met gegevens over een vrouw die de naam droeg van Ellen en de overgrootmoeder van mijn man bleek te zijn. Er kwam daarop een tweede brief van een andere predikant die mij meedeelde dat Ellen zijn moeder was en de persoon waar ik naar zocht zijn oom. In de loop van de daaropvolgende achttien maanden gaf hij ons heel wat inlichtingen. Zonder zijn hulp zouden wij de gezinslijsten niet hebben kunnen voltooiën omdat weinige van de geboorten van de grootvader van mijn man geregistreerd waren vanwege de mobiliteit van het gezin. Zonder de leiding van iemand anders aan de andere kant van de sluier zouden wij onze oogmerken niet hebben bereikt.“

Bezoek van personen die reeds zijn gestorven komt niet zelden voor. De volgende ervaring wordt ons door twee zusters verteld:

„Gedurende de maand december 1968 hadden mijn zuster en ik geruime tijd besteed aan het opsporen van de ontbrekende schakels in de stamboom van de familie Shearer. Daar ik wist dat mijn hulp door mijn slechte gezondheidstoestand beperkt zou zijn, bad ik voordat wij naar de genealogische archieven in Salt Lake City zouden gaan, om leiding opdat wij de gewenste inlichtingen zouden verkrijgen. Mijn zuster bad ook. Wij troffen elkaar volgens afspraak in de bibliotheek en kozen een tafel aan de zuidmuur op de begane grond.

„Toen wij gingen zitten merkten wij een vrouw en twee mannen op, die aan een aangrenzende tafel waren gezeten. De vrouw had zich helemaal omgedraaid met de rug tegen haar tafel aangeleund en het gezicht naar ons toegekeerd. Alle drie keken zij ons onafgebroken aan. Zij deden niets anders dan iedere beweging die wij maakten gade te slaan. Iedere keer dat wij onze tafel verlieten om documenten te zoeken staken zij de hoofden bij elkaar en voerden een gesprek. Dat ging de hele morgen zo door. Hun intense belangstelling deed mij afvragen wie zij wel waren. Op mijn beurt staarde ik de vrouw aan, bestudeerde haar gelaatstreken en trachtte mij te herinneren of ik haar ooit eerder had ontmoet. De vrouw keek terug met een blik die erop wees dat zij mij kende. Ik dacht aldoor dat zij zich misschien wel bekend zou maken.

„Toen wij om twaalf uur 's middags aanstalten maakten om te vertrekken daar het tijd was voor de lunch, schoven zij dichter naar ons toe, maar nu hadden zij zich van hun stoelen opgericht. De vrouw staarde ons zo intens aan dat ik weer sterke aandrang voelde om haar te benaderen, maar iets hield mij daarvan terug. En daar wij haast hadden in verband met onze lunch, schoof ik die gedachte van mij af.“

Gezamenlijke opzeggingen voor 1969-1970

Cursus 9	september	Mattheüs 21:22
Cursus 13		I Korinthiërs 15:22
Cursus 15	oktober	Markus 3:14
Cursus 19		Hebreëën 11:6
Cursus 11	november	Handelingen 7:55
Cursus 17		Amos 3:7
Cursus 9	december	III Nephi 27:29
Cursus 13		Romeinen 6:23
Cursus 15	januari	Hebreëën 12:9
Cursus 19		III Nephi 18:20
Cursus 11	februari	Mattheüs 5:28
Cursus 17		Ezechiël 37:15-17
Cursus 9	maart	Mattheüs 27:52-53
Cursus 13		Moroni 7:47
Cursus 15	april	Johannes 14:26
Cursus 19		II Nephi 2:25
Cursus 11	mei	Markus 9:23
Cursus 17		Leer en Verbonden 1:37
Cursus 9	juni	Hebreëën 5:4
Cursus 13		Lukas 22:19
Cursus 15	juli	Johannes 15:16
Cursus 19		Leer en Verbonden 1:31-32
Cursus 11	augustus	Leer en Verbonden 130-22
Cursus 17		Jesaja 55:9

Hier wordt het relaas door haar zuster voortgezet.

„Na de lunch probeerden wij een geschiedkundig werk over de Shearers in het kaartstelsel te vinden, maar slaagden daar niet in. Wij kregen wel enige boeken over de Amerikaanse Shearers, maar niets dat onze Shearers uit Engeland met de Shearers in Ierland verbond, waartoe, naar een genealoog ons had meegedeeld, onze linies waarschijnlijk leidden. Toen ik bezig was een geschiedkundig werk te bekijken, zei een stem tot mij: „Er ligt een boek dat de geschiedenis der Shearers behandelt in de bibliotheek. Ga het maar halen.“

„Ik ging onmiddellijk naar de plank waar familiegeschiedenissen stonden. Maar daar zat een vrouw voor de S' afdeling. Om haar niet te storen nam ik maar enkele boeken die ik nodig had uit de R' afdeling.

„Daarna werd ik er weer toe gedreven naar de boekenplanken terug te gaan. Toen ik naderbij kwam vroeg de vrouw, die er nog steeds zat: „Zoekt u soms iets daar achter mij? Ik antwoordde: „Ik zoek naar een familiegeschiedenis van de Shearers.' Zij draaide zich half om en overhandigde mij zonder aarzeling een klein boekje over Amerikaanse Shearers. Hierin vonden wij precies wat wij nodig hadden, informatie die bewees dat enige Shearers door Cromwell naar Ierland waren meegenomen. Het stond vol platen en wij bekeken enkele daarvan.

„Tejen het einde van de dag besloten wij de volgende dag terug te komen om het boek verder te bestuderen. Wij namen de lift naar de begane grond en waren al bijna tot aan de voordeur gekomen toen mijn zuster en ik beiden tegelijkertijd door dezelfde gedachte aangegrepen werden. Mijn zuster zei: „Ik ga terug om de platen in dat boek te bekijken.' Ik antwoordde direct: „Ik ook.'

„Toen wij het boek weer openploegen vonden wij daarin een afbeelding van James Shearer, zijn zoon en een zekere Harriet Brown, zijn vrouw. Het gezicht van de laatstgenoemde kwam ons heel bekend voor. Mijn zuster zei: „Dat is de vrouw die ons de hele morgen heeft zitten aanstaren.' Mijn zuster en ik zijn het over vele zaken niet eens, maar op dit punt was er geen verschil van mening mogelijk. Ik antwoordde terstond: „Dat staat wel vast.' Toen wij de volgende dag terugkwamen, beseften wij dat het Harriet Browns zending was geweest het boek voor ons te vinden.

„Later kregen wij de bevestiging dat onze overgrootmoeder deze familie gekend moest hebben. Het is belangwekkend hier op te merken dat geen van ons beiden zich kan herinneren de gezichten van de mannen te hebben gezien. Het is onze vurige getuigenis dat wij met deze ervaring waren gezegend in antwoord op onze gebeden en vele uren arbeid.“

Er zijn vele berichten over bezoeken in dromen, zoals het verslag van wijlen president William E. Waters van de Brisbane ring (Australië) betreffende een vrouw in zijn ring van wie de echtgenoot geen lid was van de Kerk. Enige tijd na de dood van haar man kreeg de vrouw een droom waarin zij zag dat haar man bezig was te trachten door een hek te komen naar een tuin waar zij zat. Hij zei tot haar: „Ik kan niet door het hek komen. Het slot zit aan

jouw kant en de sleutel steekt erin.“ De vrouw werd toen door een sterke aandring gedreven het verordeningswerk voor haar man te doen.

Aanwijzingen dat het bijzondere verordeningswerk van de tempel bekend is aan hen die zich aan de andere kant van de sluijer bevinden zijn ook niet ongewoon. Een hoogleraar en zijn vrouw lieten onlangs een aangenomen kind in de tempel aan hen verzegelen. „Toen u bezig was het kind aan ons te verzegelen,“ zo deelde de vrouw de tempelpresident mee, „stond mijn moeder vlak naast u gedurende de plichtigheid. Ik zag haar even duidelijk als ik u nu voor mij zie staan.“

Een andere gebeurtenis die kortgeleden, 30 april 1968, plaats vond betrof een tempelbezoekster die melding maakte van het volgende feit: „De zuster voor wie ik als plaatsvervangster optrad lichtte mij in dat zij verontst was omdat haar geboortedatum fout was. Zij verbeterde ook de uitspraak van haar naam.“

Nergens echter openbaart de Geest zich duidelijker dan in het werk dat de Genealogische Vereniging doet ter verkrijging van de fundamentele documenten waaruit genealogische gegevens ontstaan. Langs schijnbaar vreemde wegen worden documenten aan de genealogische bibliotheek toegevoegd. Hieronder volgen enkele verslagen van het bibliotheekpersoneel:

„Enige tijd geleden ontvingen wij meer dan 600 oude Engelse provinciale adresboeken die in de loop van vele tientallen jaren door een Engelse predikant die reeds lang zijn ambt had neergelegd, bijeengebracht waren. Hij was onder de indruk geraakt door het persoonlijk gedrag en optreden van enkele Amerikaanse soldaten die niet ver van zijn huis waren ingekwartierd en hij besloot zijn uitgebreide collectie aan een bibliotheek in Amerika te vermaken. Zijn navraag deed zijn keuze vallen op de genealogische vereniging in Salt Lake City.“

Een ander voorval: „Een jonge teruggekeerde zending kwam naar de vereniging met een inventaris van genealogisch en historisch materiaal, het eigendom van de weduwe van een prominente geneesheer op Deer Island in New England, die uit liefhebberij tientallen jaren plaatselijke documenten van mensen die aan de Upper Penobscot Bay hadden gewoond had verzameld. Nadat wij ons met de vrouw van de overleden dokter in verbinding hadden gesteld, bestudeerden wij de documenten twee dagen lang. De collectie werd beschouwd als de grootste particuliere collectie in haar soort in New England. De documenten waren verzameld in de loop van meer dan vijftig jaar praktijk en patiëntenbezoek over een uitgestrekt gebied.

„Nadat wij aan onze waardering voor haar materiaal uiting hadden gegeven, rieden wij haar aan andere organisaties te vragen dit te laten taxeren en wij gaven haar de naam van iedere grote bibliotheek in de Verenigde Staten die er misschien genoeg belang in zou stellen de collectie in haar bezit te hebben. Zij bezocht een grote bibliotheek in het oosten en stond op het punt tot de verkoop over te gaan toen zij, naar haar zeggen, overweldigd werd door het gevoel dat zij de onderhandelingen moest afbreken, zo snel mogelijk naar huis gaan en de

genealogische vereniging opbellen.' Later trad deze vrouw toe tot de Kerk en vertelde toen: 'Ik weet nu, waarom ik zo sterk de indruk had dat de documenten naar de Kerk moesten gaan.'"

Zulke documenten hebben echter slechts godsdienstige waarde voor zover zij een rol spelen bij het verstrekken van gegevens over onze gestorven voorouders die verordeningen van zaligmaking behoeven. Een voorval dat het heilige karakter weerspiegelt van hen die zich bezighouden met tempelwerk wordt ons bericht door Selvoy J. Boyer, voormalig president van de Londense Tempel:

"Toen ik geroepen werd de Londense Tempel te presidenten, vroeg ik president McKay hoe ik aan tempelwerkers zou kunnen komen in Londen, waar ik slechts één echtpaar kende dat ooit in die hoedanigheid had gediend. Hij zei: 'Stel een lijst van namen op, dan zal ik die doornemen.' En toen, op de zaterdag volgende op de inwijding in september 1958, zei president McKay: 'Heeft u die naamlijst al?' Ik antwoordde: 'Ja,' en haalde de lijst uit mijn zak. Ik had er de namen van 12 echtparen op staan.

"Hij zei: 'Goed, leest u ze maar op.' Welnu, hij had met de meeste van hen nooit kennis gemaakt of hen zelfs maar de hand gedrukt. Ik las: 'Broeder en zuster zo en zo.' Hij zei: 'Die zijn wel geschikt.' Ik las de naam van een ander echtpaar op. Hij zei: 'Neem die niet.' Zo werkten wij de hele lijst af en tenslotte had ik de zes echtparen die ik nodig had als tempelwerkers. Ik volgde met belangstelling de verdere levensloop van die echtparen die niet waren goedgekeurd. De proef kreeg in alle gevallen gelijk; sommigen van hen hebben zelfs met de Kerk gebroken."

Genealogisch onderzoek en tempelwerk worden vaak aangemoedigd door persoonlijke patriarchale zegeningen die leden van de Kerk hebben ontvangen. Honderdduizenden heiligen der laatste dagen zijn geleid en gesterkt door de beloften en vervulling van beloften die hun gegeven zijn in zegeningen zoals deze: "Uw roeping ligt hier en ook elders. Gij zult in de archieven der ouden delven en de verslagen van het verleden zullen u ontvouwd worden . . . dit is uw bijzondere roeping en indien gij getrouw zijt, zowaar als de Heer leeft, zult gij die volbrengen. . . ." "U bent uit de wereld geroepen om in het licht van het Evangelie te treden opdat u die noodzakelijke werkzaamheden kunt verrichten die uw voorouders uit hun gevangenschap zullen bevrijden . . . het Evangelie is hun onderwezen en hun geesten strekken zich naar u uit, en zij zullen een machtige invloed op uw verdere leven uitoefenen."

Aangemoedigd door zulke goddelijke opdrachten, vaak gedreven door een onverklarebare aandring en aangespoord door hen die zich aan de andere kant van de sluier bevinden, is het dan een wonder dat heiligen der laatste dagen over de gehele wereld getuigd hebben van de vernieuwing van de gezondheid en zelfs van de voortzetting van het leven zelf om dit heilige werk te doen? Om soortgelijke redenen hebben duizenden vol

bezieling offers gebracht om hun tempelwerk te volbrengen.

"Het is een grote ervaring in mijn leven geweest de opofferingen te hebben waargenomen die leden van de Kerk zich hebben getroost om naar de tempel te kunnen komen," zegt president Edward H. Sorensen, tweede raadgever in het presidentschap van de Salt Lake Tempel. "Zij zijn bereid vrijwel alles te doen wat rechtvaardig is om maar te kunnen komen. Deze afgelopen maand december kwam op de vrijdag tussen Kerstmis en Nieuwjaar uit New Jersey een man met zijn vrouw en vijf kinderen. Ik vroeg hun hoe zij waren gekomen en zij antwoordden dat zij door het zuidelijk deel van de Verenigde Staten hadden gereden om slechte wegen in de vlakten te vermijden. Hij zei: 'Ik heb mijn vakantie genomen, de kinderen gaan niet meer naar school en dus besloten we ons geld voor Kerstmis te gebruiken om naar de tempel te gaan en ons te laten verzegelen. Wij hadden dit jaar geen geschenken, alleen de verwachting van de gave die wij zouden ontvangen door in de tempel met onze kinderen verzegeld te worden. Het is het beste Kerstgeschenk dat wij ooit hebben gekregen.'"

Een ander voorval betrof een Spaans-Amerikaans gezin met tien kinderen dat helemaal van Texas in een kleine vrachtauto had gereden om in de tempel verzegeld te worden.

President O. Leslie Stone van de Salt Lake Tempel spreekt uit naam van alle tempelwerkers in de Kerk wanneer hij het volgende opmerkt: "Men moet in de tempel zijn en het werk dat van essentieel belang is, verrichten om de Geest en de invloed die van onze Vader in de hemel uitgaat te kunnen waarden. Een beginsel dat het symbool is van tempelwerk is het feit dat God geen aanname des persoons is. Wie u ook bent, u verricht dezelfde werkzaamheden als de broeder naast u. Dit geldt voor werkgevers zowel als voor werknemers. Wij hebben meer dan duizend vrijwilligers die in de Salt Lake Tempel werken. Er zijn miljoeners onder die naast gewone arbeiders met even veel verantwoordelijkheid hun werk doen. Bankiers, rechtsgeleerden, artsen, metselaars, werktuigkundigen, alle denkbare beroepen zijn vertegenwoordigd, maar in de tempel werkt de geest van broederschap voor de verlossing van onze geliefde voorouders waarvan hun werkelijk bestaan in de geestenwereld niet te betwijfelen valt. Tempelwerk geeft meer vreugde en geluk aan meer mensen dan enig ander werk waarmee ik ooit te maken heb gehad. God zegent het iedere dag en niemand kan er zich mee bezighouden zonder een vlamend getuigenis te verkrijgen dat het werk goddelijk is."

Van die aard nu zijn de geest en de ervaringen van hen die betrokken zijn bij genealogische activiteiten en tempelwerk. Zeer waar is de belofte die de Heiland ons heeft gedaan: "Zo iemand wil Deszelfs wil doen, die zal van deze leer bekennen, of zij uit God is, dan of Ik van Mijzelven spreek." (Joh. 7:17.)

Het

En Jezus nam toe in wijsheid, en in grootte, en in genade bij God en de mensen. (Luk. 2:52.)

En Hij ontving aanvankelijk niet van de volheid, maar ging van genade tot genade voort, totdat Hij een volheid had ontvangen. (Leer en Verbonden 93:13.)

Het meisje was diepbedroefd. Terwijl zij mij haar verhaal deed werd ik aan de jongere Alma herinnerd.

... Ik werd door eeuwige wroeging gefolterd, want mijn ziel werd om al mijn zonden ten hevigste gekweld en gemarteld. Ja, ik herinnerde mij al mijn zonden en ongerechtigheden, waarvoor ik met de pijnen der hel werd gefolterd; ja, ik zag in, dat ik mij tegen mijn God had verzet en Zijn heilige geboden niet had gehouden. Ja, en ik had velen van Zijn kinderen ... ten verderve geleid ... mijn zonden waren zo groot geweest, dat alleen de gedachte al om in de tegenwoordigheid van mijn God te komen mijn ziel reeds met onuitsprekelijk afgrijzen vulde. Ach, dacht ik, dat ik kon worden verbannen, en dat zowel geest als lichaam niet meer bestonden, zodat ik niet in de tegenwoordigheid van mijn God behoefde te staan om voor mijn daden te worden geoordeeld. (Alma 36:12—15.)

Dit meisje had een ernstige fout gemaakt. Daarop had zij oprecht getracht zich te bekeren. Zij had de betekenis van vele beginselen die de Heiland ons heeft geleerd tot een integrerend deel van haar diepste wezen

beklimmen van de berg

gemaakt en haar uiterste best gedaan ze in haar leven toe te passen. Op school had zij goede vorderingen gemaakt en zij was geruime tijd in veel opzichten vooruitgegaan, verstandelijk, emotioneel, maatschappelijk en bovendien geestelijk.

Toen beging zij opnieuw dezelfde fout. Nu was het haar alsof zij alles had verloren en aan haar houding, ja aan haar hele levenswijze kon men zien dat zij al haar hoop had laten varen.

Er zijn veel mensen die om de één of andere reden bekering opvatten als een soort van alles-of-niets situatie. In zo'n geval kan men zich voelen als Alma of als Dante's veroemde zielen toen zij het opschrift op de poorten van de hel lazen: „Laat al uw hoop varen, gij die hier binnentreedt.“

Maar er is nog een andere manier de bekerings-situatie te beschouwen — een positieve manier. Deze omvat een aantal begrippen waarvan de diepste betekenis door ieder mens moet worden begrepen.

Beweegreden

Onze Hemelse Vader en de Heiland hebben keer op keer gewezen op het feit dat Zij wensen dat wij zullen worden zoals Zij. Zij wensen dat wij groeien evenals de Heiland groeide en toenam „in wijsheid . . . en in genade bij God en de mensen.“

Denk eens over het volgende na:

Vreest . . . niet, kleine kudde . . . Ik veroordeel u niet; gaat uws weegs en zondigt niet meer. . . (Leer en Verbonden 6:34, 35.)

. . . Niettegenstaande hun zonden is Mijn binnenste met erbarmen jegens hen vervuld. . . (Leer en Verbonden 101:9.)

Voorwaar, aldus zegt de Here tot u, die Ik liefheb, en hen, die Ik liefheb, kastijd Ik ook, opdat hun zonden hun mogen worden vergeven; want met de kastijding bereid Ik in alle opzichten een weg tot hun bevrijding uit verzoeking; en Ik heb u liefgehad. (Leer en Verbonden 95:1.)

Dit is de beweegreden waaraan Gods handelwijze met betrekking tot ons ten grondslag ligt. Het is ook het motief dat ons dient te leiden bij onze handelingen tegenover anderen.

Voortdurende groei

Het kan dikwijls licht gebeuren dat ons geduld op de proef wordt gesteld door het gedrag van een ander of zelfs door ons eigen gedrag; maar wij dienen voor ogen te houden dat groei een proces is dat tijd vergt. Fysiek zijn wij nog niet rijp voordat onze leeftijd ergens tussen de 20 en 30 jaar ligt. En misschien verdriet het ons als wij zien dat iemand zich gedraagt op een wijze die van

onrijpheid getuigt of dingen doet die zondig zijn, maar precies zoals wij niet zomaar ineens fysiek rijp kunnen worden, evenzo is het ons niet mogelijk op korte termijn emotioneel, maatschappelijk, verstandelijk en bovenal geestelijk tot rijpheid te komen. Zoveel dingen regelen zich vanzelf wel in de loop van de tijd; het lelijke jonge eendje wordt misschien wel een zwaan. De jongere Alma bekeerde zich en verwierf daarmee een geheel nieuw inzicht in de liefde van de Heiland voor hem. Alma ging een persoonlijke verbintenis aan met de Heiland. Hij zei:

... ik was uit God geboren ... en zie nu ... de Here geeft mij buitengewoon grote vreugde in de vrucht van mijn arbeid. En ik ben in beproevingen en moeiten van iedere aard ... ondersteund ... en ik stel mijn vertrouwen in Hem, en Hij zal mij nog steeds bevrijden. (Alma 36:23, 25, 27.)

Een instelling zoals deze zal ons helpen onze kinderen en elkaar te steunen. Met zo'n instelling bereikt een ouder een verhouding tot zijn kinderen waarbij zij begrijpen wat hij met hen voorheeft — zijn verlangen naar hun voortdurende groei, vervulling en vreugde. Deze ouder tracht hen steeds te onderrichten in de betekenis van de beginselen van de Heiland en toont zich geduldig jegens hen wanneer zij fouten maken.

Zonde beperkt onze groei

Wij dienen in te zien dat wanneer wij de beginselen die de Heer ons heeft geleerd niet begrijpen, aanvaarden en in praktijk brengen, dit onze groei zal beperken: „En wie of wat wetten breekt, en zich niet aan wetten onderwerpt ... kan niet door wetten worden geheiligd, noch door barmhartigheid, gerechtigheid of oordeel...” (Leer en Verbonden 88:35.)

Bekering

Het ligt voor de hand, dat wanneer ik een fout bega ik daar oprechtheid spijt van moet hebben. Ik moet mij de nodige tijd geven erachter te komen waarom ik die fout heb gemaakt. Ik moet mijn uiterste best doen diezelfde fout niet weer te maken. Zonde is op zichzelf al een soort straf: „Godeloosheid bracht nimmer geluk.” (Alma 41:10.)

Vergeving

De Heiland Zelf deed vele dingen om ons te helpen bij ons streven te worden zoals Hij. Hij deed verzoening: „Want zie, Ik, God, heb deze dingen voor allen geleden, opdat zij niet zouden lijden, indien zij zich wilden bekeeren.” (Leer en Verbonden 19:16.)

Bij vele gelegenheden heeft Jezus erop gewezen, dat Hij ons onze zonden zou vergeven als wij zekere voorwaarden zouden vervullen. Hij zei: „Ziet, hij, die zich van zijn zonden heeft bekeerd, ontvang vergeving, en Ik, de Here, gedenk ze niet meer.” (Leer en Verbonden 58:42.)

Hij heeft erop gewezen dat deze poging onzerzijds eerlijk en oprecht dient te zijn. Dit is een van de belangrijke aspecten van deze verklaring van Moroni:

... en indien gij zult vragen met een oprecht hart en met een eerlijke bedoeling, en geloof hebt in Christus,

zal Hij door de kracht des Heiligen Geestes de waarheid ervan aan u bekendmaken. (Moroni 10:4.)

Dit vormde ook het thema van de volgende woorden van de Heer: „Zij genaken Mij met hun lippen, maar hun hart houdt zich verre van Mij.” (Joseph Smith 2:19.)

***

Wat voor hulp zou de smart van het meisje dat vóór mij zat kunnen verlichten? Misschien zouden enkele fundamentele dingen die wij hier laten volgen haar tot steun kunnen zijn:

1. Zij dient het geloof in de goddelijkheid van haar eigen ziel te behouden. Ieder van ons is het kind van een Goddelijke Hemelse Vader. Als Zijn kind naar de geest heeft ieder van ons iets van Zijn Goddelijkheid geërfd. Ieder mens heeft mogelijkheden en bepaalde begaafdheden. Door onze ervaringen met anderen op deze aarde verliezen wij dikwijls die goddelijke vonk uit het oog. Wij vergelijken ons met die anderen en vaak blijkt dan dat zij in één bepaald opzicht bekwaam zijn dan wij. Maar wij moeten voornamelijk letten op de voldoening die wij smaken als wij onze eigen begaafdheden ontwikkelen, in plaats van ons met anderen te vergelijken.

2. Zij dient te studeren en te bidden om de beginselen van Christus te begrijpen. Dit is een langzaam-verlopend proces dat ons hele leven door voort kan gaan. Indien wij met een eerlijke bedoeling zoeken, dan zal Hij ons „regel voor regel” geven.

3. Wanneer zij fouten begaat dan moet zij die zichzelf bekenen. Zij moet ze ook naar behoren belijden voor de Heer en voor hen die zij heeft gekrenkt. Wij lezen:

... gedenkt, dat gij op deze, des Heren dag uw offers en uw sacramenten de Allerhoogste moet offeren, en uw zonden voor uw broeders en voor de Here belijden. (Leer en Verbonden 59:12.)

Maar zij behoort voorzichtigheid in acht te nemen als zij fouten bekend maakt aan hen die er niet direct bij betrokken zijn, en zich ervan te vergewissen dat zij te vertrouwen zijn.

4. Zij dient niet te vergeten dat de Heer haar zal vergeven:

... Ik, de Here, vergeef de zonden van hen, die hun zonden voor mij belijden en vergeving vragen, en die niet tot de dood hebben gezondigd. (Leer en Verbonden 64:7.)

5. Zij moet zichzelf en ook anderen vergeven:

Daarom zeg Ik tot u, dat gij elkander dient te vergeven; want hij, die zijn broeder zijn overtredingen niet vergeeft, staat veroordeeld voor de Here, want in hem verblijft groter zonde. (Leer en Verbonden 64:9.)

Wanneer wij de aangewezen handelwijze volgen dan is het ongeveer als bij het beklimmen van een berg: Men kan fouten maken of vallen, maar men staat altijd weer op en leert uit zijn fouten, tracht die te verbeteren en ervaart een werkelijke vreugde en blijdschap naarmate hij grotere hoogten bereikt. Na verloop van tijd zal hij geheiligd worden. ○

De legende van de oosterse toonladder

DOOR WILLIAM EN BARBARA NEELANDS

illustraties van Ted Negata

Lang geleden, in heel oude tijden, stond eens een jongen, Luan genaamd, op een vlakke buiten een grote ommuurde stad.

„Waar is m'n vader?“ vroeg hij zich af.

Hij keek naar beneden naar de stoffige aarde, maar hij kreeg geen antwoord. Hij keek naar het water van een onbeweeglijke poel, maar zag daar niets anders dan de weerspiegeling van de hemel. Hij keek naar boven, maar ook daar was er niets, zelfs niet eens een wolkje om hem te zeggen waarheen z'n vader gegaan zou kunnen zijn.

Daar zag hij een oude man langzaam naderbij komen. Hij had een aan flarden gescheurde mantel aan

en op z'n hoofd droeg hij een brede strooien hoed.

„Heeft u m'n vader soms gezien?“ vroeg Luan.

„Hoe is z'n naam?“ vroeg de oude man.

„Lu-lin, de dichter, en hij woont dicht bij de waterpoort onder de Noordwal,“ zei Luan. „Hij is bij de keizer in ongenade gevallen en die heeft hem daarom van z'n hof weggejaagd. Ik weet niet waar hij naar toe is gegaan.“

De oude man leunde op z'n staf en zweeg een tijdlang.

Toen zei hij eindelijk: „De keizer, die ben ik.“ Luan wierp zich ter aarde, en terwijl hij voorover boog

raakte hij de grond met 't voorhoofd aan.

„Je mag wel opstaan, Luan,” zei de keizer. „Je vader is niet in ongenade weggegaan. Tenminste, niet helemaal. Hij is er op uit getrokken om iets te zoeken. Hij had tegen mij gezegd dat er iets aan mijn hof ontbrak. En dat maakte me boos.” Hij ging heel rechtop staan.

„Ik ben de Zoon des Hemels,” zei hij. Z'n ogen flikkerden. Een lichte bries deed het water van de vijver rimpelen en speelde door z'n lange witte baard.

„Aan mijn hof vind je de zeldzaamste juwelen, de prachtigste zijden gewaden, de schoonste schilderijen en de volmaaktste gedichten van de hele wereld.” Bij dat laatste glimlachte hij even. „Veel van die gedichten heeft jouw vader geschreven, maar nu is hij weggegaan.” En de keizer zuchtte. „Hij is weggegaan, zoals dichters dat nu eenmaal doen, om naar iets anders te zoeken, iets volmaakt dat volgens hem ontbreekt aan de wonderen die mijn Draken-troon omringen.”

„M'n vader zegt dat wat eraan ontbreekt in de rivier zit,” zei Luan bedeesd, „en in de wind, ja en ook in de aarde zelf. Daarom ben ik weggegaan van de stad.”

„Ja,” zei de keizer. „Dat is ook de reden waarom ik hier rondloop in deze landelijke klederdracht. Maar om op je vader terug te komen: het is aan jou hem te vinden, niet aan mij. Daar ben ik zeker van. Je sprak daarstraks over lucht, aarde en water. Die zullen je wel helpen. Het zijn de stoffen waarvan alle andere dingen zijn gemaakt. Eén alleen ontbreekt er. Vuur.”

„Daar zou ik bang voor zijn,” zei Luan.

De keizer lachte en trok een ring van z'n vinger. „Hier, neem deze ro-bijn dan maar,” zei hij. „Dat is jouw vuur.”

„Is 't een toverring?” vroeg Luan.

„'t Is mijn ring,” zei de keizer. „Dat is voldoende. Hij zal je beschermen en helpen. Ga nu maar.”

En Luan verwijderde zich, eerbiedig achteruitlopend. De keizer draaide zich om en liep terug in de richting van de stadspoorten.

„Kom gauw terug,” riep hij over z'n schouder heen. „En kom dan maar naar m'n tuin. De perziken zullen tegen die tijd wel rijp zijn.”

Luan maakte de ring aan een koordje vast, dat hij daarna om z'n nek hing. Hij liep verder, steeds naar zijn vader zoekend.

„Ik heb er geen idee van waar hij naar toe zou hebben kunnen gaan,” zei hij, terwijl hij aan z'n ring trok.

Er kwam een steen aangerold op het pad daar voor hem.

„De bergen zijn het begin van alle dingen,” zei de steen. „Mijn voorouders komen daar vandaan. Ga naar de bergen.”

Luan sloeg de richting in van de bergen en liep tot hij moe werd.

„Die bergen zijn zo hoog,” zei hij. „En hoe zal ik er achter komen waar ik mijn vader kan vinden?”

Een kikvors sprong op de oever van de rivier aan zijn voeten.

„De rivier is 't begin van alle dingen," zei de kikvors. „Hij heeft altijd voor m'n voorouders gezorgd. Volg de rivier."

Luan liep weer verder langs de oever van de Yang-tse, de Moeder aller Wateren, totdat hij hoog in de bergen gekomen was. Hij begon nu langzamer te lopen en ging vaak zitten om even te rusten.

„De rivier is lang," zei Luan. „Hoe moet ik m'n vader vinden?"

Een merel schoot van een rotspunt boven de rivier naar beneden.

„Wij, vogels, bouwen onze nesten dicht bij de bron van de rivier. Daar zul je je vader vinden."

Luan vond z'n vader dicht bij de plek waar de rivier begon.

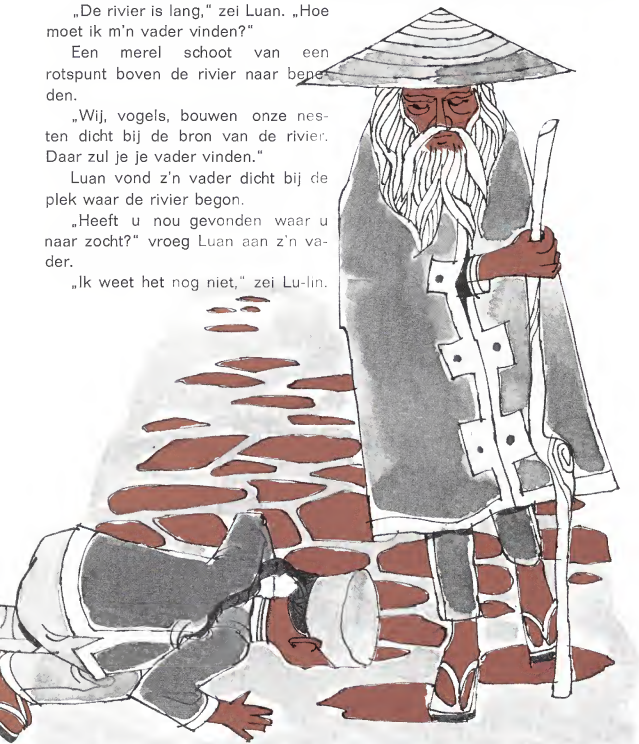
„Heeft u nou gevonden waar u naar zocht?" vroeg Luan aan z'n vader.

„Ik weet het nog niet," zei Lu-lin.

„Wacht hier bij me achter 't riet. We zullen eens zien wat er gebeurt."

Toen de zon onderging, verschenen aan de kant van de bron een paar vogels met schitterend gekleurde veren en bijna zo groot als een mens.

„De heilige vogels van de keizer!" fluisterde Luans vader. „Men heeft ze al honderden jaren niet meer gezien. Ze vertonen zich alleen maar als er

iets heel belangrijks gaat gebeuren. Ze zijn hier sinds mijn komst iedere avond gekomen. Ik heb zitten wachten om te zien wat ze verder zullen doen."

In z'n opwindung had Luan aan 't koordje om z'n nek zitten trekken, en nu was het losgeraakt. De ring van de keizer rolde weg, de oever af, en viel vóór de poten van de vogels, waar hij bleef liggen.

De twee vogels maakten een diepe buiging voor de ring. Toen richtte de grootste z'n kop op naar de hemel en liet een roep horen die helder klonk, net als een fluit. Luan en z'n vader hoorden hoe de wind in 't riet 't geluid beantwoordde en het zachte kabbelen van 't water ermee instemde. Zelfs de stenen aan hun voeten schenen mee te zingen.

Lu-lin sneed zorgvuldig een riet en blies erin. Het gaf dezelfde toon.

De kleinste van de twee vogels maakte weer een buiging, hief z'n kop op en liet ook een roep horen.

"'t Klinkt anders," zei Luan. „Laat mij 't eens proberen."

Hij sneed een korter stuk riet en blies er op. De vogels zwegen.

"Te laag," zei Luans vader. „Snij er nog iets meer van af."

Al gauw had Luan de juiste toon te pakken."

Nog tien keren daarna lieten de vogels zoete fluittonen horen, iedere keer weer anders. Luan en z'n vader sneden verschillende rietjes die daarmee overeenkwamen. Toen zij eindelijk opkeken waren de vogels verdwenen.

"Dit is het wat aan 't hof van de keizer ontbrak," zei de dichter. „Dit is 't wat aan mijn gedichten ontbrak. Luister!"

Hij blies achter elkaar op de rietjes.

Luan greep de ring van de keizer en toen begaven ze zich op weg naar huis. Luan danste langs de kant van de rivier terwijl zijn vader op de rietjes blies. Kikkers kwamen op de oever aangekropen om te luisteren. Watervogels schoten over hun hoofden heen en weer. De rotswanden weergalmden van de zoete tonen.

De keizer ontving Lu-lin en Luan in z'n tuin. Hij luisterde naar de klanken die uit de rietjes kwamen. Toen legde hij z'n tuingereedschap weg en liet zich z'n keizerlijke gewaden aantrekken.

Hij gaf Lu-lin eerbewijzen en grote rijkdommen. Luan gaf hij een mandje met perziken en z'n vriendschap. Hij bewaarde de klanken in rietjes van goud en in klokjes van brons en zilver.

En hij verstopte de klokjes op een geheime plaats, want de Tartaren dreigden 't land onder de voet te lopen.

Toen de troepen van de keizer de barbaren niet langer konden tegenhouden, stroomden de laatsten de stad binnen. Ze plunderden 't kasteel. De prachtige zijden gewaden werden aan stukken gescheurd en bemodderd. De schilderijen werden vertrapt. Het goud en de juwelen werden gestolen. De gouden rietjes werden omgesmolten en vergeten.

Na verloop van tijd keerde de keizer naar z'n paleis terug.

"Alles is weg," zeiden de hovelingen verdrietig.

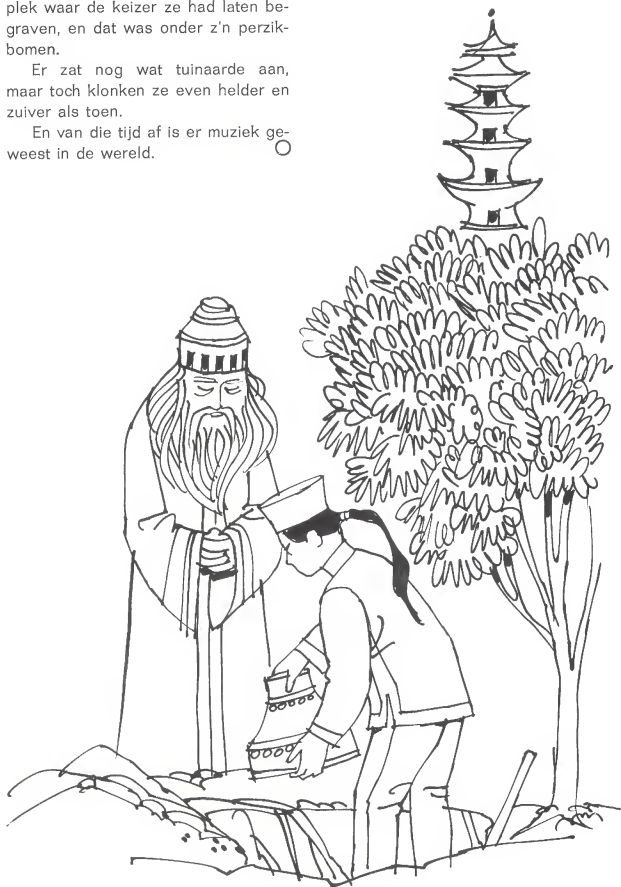
"Toch niet," zei de keizer."

Hij nam Luan met zich mee om eens te zien wat er van z'n tuin was overgebleven. Hij was nu te oud om

zelf te graven, maar dat deed Luan voor hem. Ze vonden de klokjes van brons en zilver precies op dezelfde plek waar de keizer ze had laten begraven, en dat was onder z'n perzikbomen.

Er zat nog wat tuinaarde aan, maar toch klonken ze even helder en zuiver als toen.

En van die tijd af is er muziek geweest in de wereld. ○

Dit diertje heeft een geheim!

Hebben jullie ooit van een napslak gehoord?

Een napslak is een weekdier en leeft aan de kust onder een schelp die ongeveer de vorm heeft van een vulkaan of een Chinese hoed. De grootte van deze schelpen varieert tussen 2 en 10 cm. Het diertje onder de schelp is erg klein. Het heeft een kop, twee voelhoortjes en een grote poot. Deze poot dient als een zuignap om zich aan de rotsen van de kust vast te hechten. Het zit dan zo stevig vast dat je het niet los kunt wrikken tenzij je een hard en plat voorwerp onder z'n poot steekt en het dan naar boven duwt.

Sommige napslakken hebben een gat bovenop hun schelp, en deze soort wordt sleutelgat napslakken genoemd. Maar de meeste napslakken hebben een gave schelp.

Overdag blijft de napslak op één plaats. 's Nachts trekt hij erop uit om zich te voeden en zwerft dan vaak hele afstanden om z'n geliefkoosde voedsel, zeewier, te bemachtigen. Heeft hij er wat van gevonden, dan werkt hij het door z'n mond naar bin-

nen met z'n heel kleine kaken en z'n raspachtige tong die tweemaal zo lang kan zijn als z'n eigen lichaam.

De napslak heeft ook een mysterieus geheim. Het is zo'n diep geheim dat niemand het ooit helemaal heeft kunnen verklaren. Hoe ver de napslak ook zwerft, hij vindt altijd z'n weg terug naar de juiste plek waar hij zich in 't begin aan heeft vastgehecht! En als hij eenmaal die plek teruggevonden heeft, dan keert hij zich met 't gezicht naar dezelfde richting als altijd. Hij gaat in 't donker naar huis en tegen de morgen is hij weer present alsof hij nooit is weg geweest.

De meeste napslakken zijn grijsbruin, een kleur die zich gemakkelijk oplost in die van de rotsen en de omgeving. De napslak hoeft niet bang te zijn voor z'n vijanden zolang hij z'n schelp stevig naar beneden trekt. Maar hij moet van tijd tot tijd ademen, waarbij hij dan z'n schelp iets opricht. Het is op zulke momenten dat z'n vijanden, in de regel vogels, zich op hem werpen.

Sommige geleerden opperen de mogelijkheid dat napslakken de weg terug naar huis kunnen ruiken; anderen zeggen dat ze een spoor achterlaten wanneer ze 's nachts er op uit trekken, en wanneer ze weer terug willen keren, volgen de napslakken dit onzichtbare pad. Maar waarom altijd dezelfde positie en waarom precies dezelfde richting? Dat zijn vragen die nog steeds bij z'n geheim horen.

Het beklimmen van een berg

Wij zijn allemaal plaatsvervangende leraars

DOOR NAN OSMOND GRASS*

Een ieder die geroepen wordt om leraar te zijn in de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen is een plaatsvervangend leraar: hij vervangt onze Heiland. Door de inspiratie van de Geest worden mannen en vrouwen in de verheven roeping van leraar benoemd. Daarom worden leraars in het Evangelie geroepen onder het gezag van Christus; als zij waardig zijn, onderwijzen zij onder Zijn leiding.

Een toegewijde beroepsleraar kent de bezorgdheid waarmee men zijn klas overdraagt aan een ander. In zo'n geval zal de betrokken leraar ervoor zorgen zijn vervanger alle mogelijke instructies te geven die tot doeltreffend onderricht leiden. Zo is het ook met Jezus. Aan allen die om hulp vragen zegt Hij: „Ziet, Ik ben het Licht; Ik heb u een voorbeeld gegeven.” (III Ne. 18:16.)

Het voorbeeld dat Christus heeft nagelaten aan hen die Hem in Zijn onderricht willen nastreven kan in de volgende vier fundamentele beginselen samengevat worden: Hij leerde met *Inspiratie*, *Rechtschapenheid*, *Ilver*, en *Inzicht*.

Inspiratie: Vertrouw op de Heer

Niets dat verband houdt met het onderricht van Christus wordt zo vaak benadrukt als Zijn vertrouwen op inspiratie:

Ik doe van Mijzelven niets; maar deze dingen spreek Ik, gelijk Mijn Vader Mij geleerd heeft. (Joh. 8:28.)

Alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader. (Mt. 11:27.)

Ik kan van Mijzelven niets doen ... Ik zoek niet Mijn wil, maar den wil des Vaders, Die Mij gezonden heeft. (Joh. 5:30.)

Het was door gebed dat Jezus de wil van Zijn Vader zocht. Opmerkingen als de volgende treft men overal in de Schriften in overvloed aan:

Maar Hij vertrok in de woestijnen, en bad aldaar. (Luk. 5:16.)

En des morgens ... ging Hij uit, en ging henen in een woeste plaats, en bad aldaar. (Mk. 1:35.)

En toen Christus na Zijn opstanding de Nephieten bezocht, trok Hij Zich gedurende één samenkomst vier keer terug om te bidden. (Zie III Ne. 19:19—31.)

Zo zien wij dus dat men het voorbeeld van absoluut vertrouwen op de Heer door gebed moet nastreven indien men Jezus als leraar wenst te vervangen: „En zoals Ik temidden van u heb gebeden, zo zult gij in Mijn kerk bidden.” (III Ne. 18:16.)

ZONDAGSSCHOOL

Voorwaarden voor het gebed

Jezus leerde niet alleen het belang van het gebed maar gaf ook de voorwaarden aan die daarvoor noodzakelijk waren. Eén van de meest essentiële kenmerken van doeltreffend gebed is geloof:

En wat gij ook de Vader in Mijn naam zult vragen, wat goed is, gelovende, dat gij zult ontvangen, ziet, het zal u worden gegeven. (III Ne. 18:20.)

Een tweede belangrijke maar zelden benadrukte vereiste voor doeltreffend gebed gaf Jezus eens toen Hij voldeed aan het verzoek van één van Zijn discipelen: „Heere, leer ons bidden.” In Zijn antwoord lichtte de Meester door een gelijkis de noodzaak toe om voortdurend te bidden wanneer men tegenover een gevoel van moedeloosheid komt te staan. Een man die zijn vriend smeekte hem wat brood te lenen kreeg als antwoord: „Doe mij geen moeite aan; de deur is nu gesloten, en mijn kinderen zijn met mij in de slaapkamer; ik kan niet opstaan, om u te geven.” Toen vervolgde Jezus: „Ik zeg ulieden: Hoewel hij niet zou opstaan en hem geven, omdat hij zijn vriend is, nochtans om zijner onbeschaamdheid wil, zal hij opstaan, en hem geven zoveel als hij er behoeft.” (Luk. 11:7, 8.) Dezelfde waarheid geeft de gelijkis van de áánhoudende weduwe recht zoekend, tenslotte haar verzoek ingewilligd kreeg vanwege haar herhaalde smeekbeden. (Luk. 18:3—5.)

Rechtschapenheid: oprechtheid en berouw

Jezus leerde ook dat men dient te bidden met een gebroken hart en een verslagen geest, want God verhoort de gebeden van de onboetvaardige zondaar niet. Deze waarheid wijst op het tweede beginsel waarop het voorbeeld van Christus is gegrond: een leraar dient integriteit te bezitten.

Wij lezen in Mattheüs, hoofdstuk 4, dat vóór Christus Zijn bediening begon Hij door Satan werd verleid. Zijn overwinning op de boze illustreert dat zij die God willen dienen de eisen van lichamelijke begeerten in hun juiste verhoudingen dienen te zien: *De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord, dat door den mond Gods uitgaat.* (Vers 4.)

Hij moet niet bevreesd zijn en Gods voorzienigheid in twijfel trekken: *Gij zult den Heere, uw God, niet verzoeken.* (Vers 7.)

Hij dient zijn zucht naar aardse rijkdom en macht ondergeschikt te maken aan zijn toewijding aan God: *Den Heere, uw God, zult gij aanbidden, en Hem alleen dienen.* (Vers 10.)

Door er voortdurend naar te streven God alleen te dienen zal een leraar die zuiverheid van karakter verkrijgen die hem geschikt maakt voor het werk van de Heer.

IJver: Beheers de te behandelen les

Jezus legde ijver aan de dag. Ofschoon wij weinig directe informatie bezitten betreffende de wijze waarop Hij zich voorbereide om Zijn kennis te verkrijgen, weten wij genoeg om er zeker van te zijn dat Hij ervoor had gewerkt. Lukas tekent het volgende aan: „En het Kindeken wies op, en werd gesterkt in den geest, en vervuld met wijsheid” (Lukas 2:40), en even later constateert hij het feit dat toen Jezus 12 jaar oud was hij de leraren in de tempel verbaasd deed staan door Zijn grote wijsheid.

GEDURENDE DE GEHELE TIJD VAN ZIJN BEDIENING SPRAK Jezus met het gezag dat kennis met zich meebrengt. Succesvolle leraars van vandaag kennen het belang van gedegen voorbereiding. Niemand kan erop hopen dat hij als leraar zal slagen als hij niet bereid is de stof van zijn les te beheersen. Ja, Jezus heeft zelfs voorbereiding als eerste vereiste gesteld voor inspiratie: „Onderwijst ijverig, en Mijn genade zal met u zijn.” (Leer en Verbonden 88—78.)

IJVER IN VOORBEREIDING dient gepaard te gaan met de bereidheid een overvloed van tijd en talenten beschikbaar te stellen. Een bijzonder en aangrijpend voorbeeld van Jezus' bereidheid Zich aan anderen te geven wordt ons door Markus verteld. Nadat Hij het bericht van de dood van Johannes de Doper had vernomen trok Jezus zich uit de menigte terug, vermoed en kennelijk hongerig, want zoals Markus het zegt: „zij hadden zelfs geen gelegenheid om te eten”. (Mk. 6:31.) Maar toen Jezus zag dat de menigte Hem gevolgd was „werd [Hij] innerlijk met ontferming gebogen over hen . . . en Hij begon hun vele dingen te leren.” De omvang van Zijn bediening alleen al getuigt van Zijn onverdroten en onzelfzuchtige dienst aan God.

Inzicht: Hoe men moet onderwijzen

Hoe belangrijk gedegen voorbereiding en de bereidheid te dienen ook zijn, een leraar dient het voorbeeld van Jezus in nog één belangrijk opzicht te volgen, wil hij zijn doel bereiken. Hij moet inzicht hebben — inzicht in de aard van de mens en in het leerproces zelf. Helaas zijn veel geleerde leraren er niet in geslaagd hun leerlingen te inspireren omdat zij geen begrip hebben van de wijze waarop men onderwijs dient te geven. Hier heeft Jezus ons rijke schatten gegeven; want in elk van Zijn lessen heeft Hij die methode toegepast die er het meest voor geschikt is.

Daar Hij zich bewust was van de beperkingen van Zijn toehoorders, gebruikte Jezus illustraties die binnen hun eigen ervarings sfeer lagen. Het onbekende leerde Hij door in termen te spreken van het bekende: de landbouwers gaf Hij de gelijkenis van de zaaier; ten behoeve van de huisvrouwen vergeleek Hij het koninkrijk Gods bij de zuurdesem in hun brood; de jongeren leerde Hij de noodzaak zich voor te bereiden door de gelijkenis van de bruidegom; vissers riep Hij in Zijn dienst door hun te zeggen dat zij vissers der mensen zouden worden. Wanneer Hij leerde gebruikte Hij altijd concrete voorbeelden om waarheden toe te lichten: het huis dat op een steenrots is gegrond zal niet vallen; geloof zo klein als een mosterdzaad zal opwassen en een boom worden met grote takken waar de vogels onder zijn schaduw kunnen nestelen. Zijn lessen zijn rijk aan beelden.

Hef de mensen op

Jezus leerde dat het in de aard van de mens ligt bij het volgen van een bepaalde gedragslijn eerst dan tot handelen over te gaan als hij het nut ervan inziet. Uit een studie van de bergrede alleen al blijkt hoe levendig Jezus de zegeningen van een goed gedrag uiteenzette. Hij sprak over Zichzelf als het brood des levens en het licht dat in de duisternis schijnt. Zijn leringen waren positief. Door onze studie van Zijn bediening verkrijgen wij inzicht in het belang van het onderwijzen van niet wat de mens verlaagt maar wat hem opheft en bemoedigt. Door Zijn lessen weten wij, dat ieder mens verdient met eerbied en waardigheid behandeld te worden — want zijn wij allen niet kinderen van God?

Door te onderwijzen met *inspiratie, rechtshapenheid, ijver en inzicht* kunnen wij waardige vertegenwoordigers worden van Christus onze Heer. Van hen die wij onderwijzen zal niet gezegd worden: „De hongerige schapen lichten hun kop op, maar voedsel krijgen ze niet;” want wij zullen er ernstig naar streven het voetspoor van de Goede Herder te volgen.

* Nan Osmond Grass, assistent professor in het Engels aan de Brigham Young Universiteit is onlangs teruggekeerd na een vertoefjaar waarin zij zich beziggehouden heeft met postacademische studies in New York. Zij heeft haar beroep van lerares 28 jaar uitgeoefend, daarnaast in vele hulporganisaties in wijk en ring gewerkt en ook negen jaar onderricht gegeven aan Zondagschool leraren. Haar echtgenoot, Harry Grass, is overleden; zij hebben twee kinderen. ○

„...Dat is alles wat u bezit...”

DOOR RICHARD L. EVANS

Emerson* geeft ergens in een kort zinnetje min of meer een samenvatting van het doel van ons leven. „Maak het beste van uzelf,” zegt hij, „want dat is alles wat u bezit.” Ieder mens is altijd onverbreeklijk zichzelf. Ieder van ons is altijd met zichzelf. Wij zijn voortdurend in ons eigen gezelschap. Wij vormen een samenstel van verstand, geest en fysieke vermogens die wij op de een of andere manier hetzij gebruiken of ongebruikt laten. Of wij leren — of wij weten niets; of wij oefenen ons — of wij maken geen vooruitgang. Of wij binden ons aan de deugden en de zegenrijke kansen van het leven — of wij vervallen tot iets dat minder is dan wij zouden hebben kunnen worden. Wij stellen het verslag samen van wat wij zijn; wij bouwen aan de wezenlijke inhoud van onszelf door de keuzen en beslissingen van ieder uur, van ieder ogenblik. Wij kunnen veel meer of veel minder worden, maar wij kunnen onszelf nooit ontlopen. Soms zwalken jongelui doelloos rond in het leven, op school, in hun werk, of zomaar ergens in, denkende dat het niet nodig is zich erg in te spannen — ze laten zich maar meevoeren met niets om handen, want echt iets doen zullen ze zo-veel mogelijk laten. Nu is dit misschien teleurstellend

voor anderen, maar uiteindelijk wordt er in hoofdzaak één persoon door geschaad — degene die niet leert en werkt en productief is en zich voorbereidt. Zoals Emerson het zei, en uiteindelijk is dit maar al te waar: „Het is onmogelijk door iemand bedrogen te worden behalve door onszelf.” Wie zou er zo kortzichtig zijn dat de kans om te leren hem onverschillig laat — zo kortzichtig dat hij de slechte weg inslaat, de wet verkiest te schenden — zo kortzichtig dat hij dingen voortbrengt, bevordert of tot zich neemt die het zedelijk gedrag verlagen of het lichaam dan wel de geest van wie dan ook schaden. Het leven en ons streven in het leven dient altijd gericht te zijn op het voortreffelijke: leren, tot ontwikkeling komen, ons meer dienstbaar maken, zodanig leven dat wij een zuiver, rustig geweten hebben, in reinheid, in eer, in gezondheid, in geluk — het beste worden waartoe wij in staat zijn, met eerbied en achtung. „Maak het beste van uzelf, want dat is alles wat u bezit.” Minder dan dat te doen zou dwaze, domme kortzichtigheid zijn.

* Ralph Waldo Emerson, 1803—1882, Amerikaans essayist, filosoof en dichter.

Gezamenlijke opzeggingen voor December 1969

De navolgende teksten dienen in oktober en november door de leerlingen van de leergangen 9 en 13 uit het hoofd geleerd te worden, en door de respectieve klassen gezamenlijk opgezegd te worden in de zondagsschooldienst van 7 december 1969.

Leergang 9:

(Als wij ijerig Gods leiding zoeken, zullen we antwoord krijgen op onze vragen, hulp bij het oplossen van onze problemen en aan onze dagelijkse behoefte zal worden voldaan).

„Bidt daarom, en gij zult ontvangen; klopt en u zal worden opengedaan; want hij die bidt, ontvangt, en hem die klopt, zal worden opengedaan.”
— III Nephi 27:29.

Leergang 13:

(Overtredingen geven ons alleen maar verdriet en verwijdering van God; maar het leven, de leringen en het verzoeningswerk van Christus leiden ons naar eeuwig geluk.)

„Want de bezoldiging der zonde is de dood, maar de genadegift Gods is het eeuwige leven, door Jezus Christus, onze Heer.”
— Romeinen 6:23.

AVONDMAALSOPZEGGINGEN

Senior-zondagsschool

„Dit is Mijn gebod, dat gij elkander liefhebt, gelijkervijns Ik u liefgehad heb.” (Joh. 15:12.)

Junior-zondagsschool

„Laat ons elkander liefhebben, want de liefde is uit God.” (1 Joh. 4:7.)
Orgelmuziek ter begeleiding van de avondmaalsopzeggingen

Melvin W. Dunn

Geef vader zijn plaats aan het

... Wij [leden van de Kerk van Jezus Christus] zijn met de alles te boven gaande verantwoordelijkheid belast om Zijn Koninkrijk op aarde te bouwen en in stand te houden. Het is in de hoop dat ik iets mag bijdragen tot die grootste aller zaken dat ik u een in zekere mate praktische suggestie aan de hand doe. . . Termieten zijn bezig het fundament van dat Koninkrijk, ons huisgezin, te doordringen en zijn daarbij zelfs nog vernielzuchtiger en ongrijpbaarder dan die semi-microscopische dertjes die onze muren afbreken. Maatregelen ter correctie zijn uiterst noodzakelijk.

Elf woorden

Ik hoop ernstig dat het onderwerp waarover ik enige opmerkingen zou willen maken onze zusters en mijn andere toehoorders niet al te zeer zullen prikkelen en zeker niet krenken. Ik ontleen mijn onderwerp aan een artikel dat enkele maanden geleden in This Week Magazine is verschenen en onlangs herdrukt in de Reader's Digest. De schrijver is Rechter Samuel S. Leibowitz, senior rechter van het hoogste gerechtshof van Brooklyn in de staat New York. Het artikel is getiteld: „Elf woorden die een einde kunnen maken aan jeugdcriminaliteit,” en de elf woorden die de rechter heeft gebruikt zijn deze: „Geef vader zijn plaats aan het hoofd van het gezin terug.”

Waarschijnlijk hebben velen van u dit uitdagende artikel wel gelezen, waaruit ik door tijdsgebrek niet meer kan lichten dan enkele statistische gegevens en enige conclusies van deze eminente rechter die 21 jaar van zijn leven heeft besteed als strafpleiter en 16 jaar als rechter aan het gerechtshof, waarbij hij jarenlang een studie heeft gemaakt van de oorzaken van de criminali-

teit onder de jeugd. Tijdens een bezoek aan Europa was het hem uit officiële rapporten gebleken dat het percentage van de misdaden die in de volgende landen gepleegd waren door overtreeders van 18 jaar of daarbeneden respectievelijk als volgt was:

Italië: 2% seksuele misdrijven, en 1/2 van 1% van de gevallen doodslag.

Frankrijk: 7% seksuele misdrijven, met 8% doodslag.

België: 12% seksuele misdrijven, met 1% doodslag.

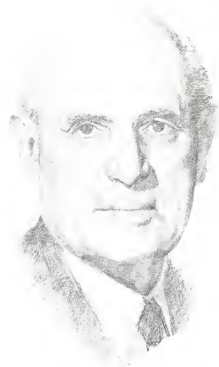
Engeland: 16% seksuele misdrijven, en 1% doodslag.

Duitsland: 15% seksuele misdrijven, en 1% doodslag.

En het tragische is nu, dat in de Verenigde Staten deze cijfers respectievelijk 35% en 12% bedroegen. Het aantal overtreeders onder de tieners overtrof dat van andere landen waarover men gegevens beschikte, en wel met 1800% tot 100%. Rechter Leibowitz trok hieruit de conclusie dat er een of andere principiële factor moest zijn die verantwoordelijk was voor dit aanzienlijke verschil ten ongunste van de V. S. Hij kwam toen tot de ontdekking, zoals men wel had kunnen vermoeden, dat de voornaamste reden voor de lagere cijfers in de Europese landen gelegen was in de eerbied die men daar had voor het gezag en dat wat daar voornamelijk toe bijdroeg, en dat had men niet zo gauw kunnen vermoeden, eerbied voor het gezag in het huisgezin was. Rechter Leibowitz wijst erop, dat dit laatste normaliter bij de vader als hoofd van het gezin berust.

De conclusies van deze rechterlijke onderzoeker zouden naar mijn mening misschien wel meer sensatie en verbazing wekken onder de mensen buiten de Kerk, wantoe wij de eer hebben te behoren, dan onder onze eigen leden. Generatieslang hebben wij, de Kerk als geheel, juist ernaar gestreefd datgene te doen wat de rechter pleit, namelijk vader aan het hoofd van het gezin te plaatsen en hem die positie te doen behouden en hebben

* Uit een toespraak getiteld „Vader en het huisgezin,” gehouden tijdens de algemene halfjaarlijkse conferentie op 6 april 1958 te Salt Lake City, Utah.

hoofd van het gezin terug*

DOOR PRESIDENT STEPHEN L. RICHARDS

wij met inspanning van al onze krachten getracht hem geschikt te maken voor die grote en zware verantwoordelijkheid.

Vaderschap, moederschap, en het gezin

Sta mij enkele minuten toe om u een korte uiteenzetting te geven van ons begrip van het gezin, het vaderschap en het moederschap. Er is niets dat zo'n unieke en karakteristieke plaats inneemt in onze theologie en begrip van Gods oogmerken met betrekking tot Zijn kinderen.

Wij definiëren het begrip huisgezin als een door God aangewezen instelling die gevestigd is op de duurzame overeenkomst tussen een goede man en een goede vrouw, waarbij geestelijke kinderen van onze Eeuwige Vader toestemming krijgen sterfelijke lichamen te ontvangen die begiftigd zijn met eeuwige intelligentie. Deze kinderen, die aldus in het gezin worden ontvangen, dienen in gezondheid te worden grootgebracht en door liefhebbende en wijze ouders zodanig in hun levenswijze te worden geleid dat zij bij de voltooiing van hun leven geschikt zijn geworden om terug te keren in Gods tegenwoordigheid, waar hun geest zijn oorsprong vindt. In deze grootste aller ondernemingen zijn de man en de vrouw partners — mede-ondertekenaars zo u wilt, van de duurzame overeenkomst die hen samenbindt.

Aan deze eeuwige overeenkomst is echter één aspect dat wellicht niet wordt begrepen door vele duizenden mannen en vrouwen die een christelijk huwelijk aangaan. Dat is het element van het priesterschap. Twee dingen zijn ons geopenbaard aangaande het priesterschap en het huwelijk, die van zeer vitaal belang zijn. Ten eerste, dat geen huwelijk, wil het voor altijd duren, zodat een huisgezin in wezen in de eeuwigheid geprojecteerd kan

worden, tot stand kan komen zonder de bekrachtiging en sanctie van de door God aangestelde priesterschap. En ten tweede, dat geen huwelijk in aanmerking komt voor de voltrekking ervan door het door God aangewezen priesterschap indien de mannelijke partij in de overeenkomst zelf niet reeds de begiftiging van het heilige priesterschap heeft ontvangen.

De verordening van het huwelijk wanneer ze voltrokken wordt niet alleen voor tijd maar voor alle eeuwigheid noemen wij een verzegeling — een verzegeling van een goede vrouw aan een goede priesterschapsdrager, waarbij uitdrukkelijk overeengekomen wordt dat het priesterschap van de man, indien hij het getrouw blijft en zodanig leeft dat hij waard is het te dragen, het hoogste gezag in het huisgezin is, en geen goede vrouw van ons geloof, haar waardige echtgenoot van het priesterschap de achtung die met zijn verheven roeping samengaat misgunt. Zij weet dat de zekerste waarborg die zij haar gezin kan geven in deze wereld vol verleidingen bereikt kan worden door bij de kinderen achtung voor hun vader aan te kweken, wat hem de verantwoordelijkheid van het priesterschap doet beseffen. De vrouwen van de Kerk verheugen zich in het priesterschap van hun echtgenoten. Zij weten dat dit priesterschap zich niet uit in autocratische of onrechtvaardige overheersing. Zij weten dat het een door God gegeven macht is die alleen uitgeoefend dient te worden met lankmoedigheid en geduld, goedheid en barmhartigheid, „intijds met scherpe woorden bestraffende, wanneer door de Heilige Geest daartoe gedreven, en dan daarna een toename van liefde tonende jegens hem, die gij hebt bestraft. . .” (Leer en Verbonden 121:43.) Zij weten, dat het priesterschap ware liefde in zich heeft — de macht om te zegenen, de macht om te genezen, de macht om raad te geven, om vrede en harmonie te doen zegevieren.

Herwin uw mannelijkheid

Misschien zijn wel van al onze vrouwen zij het droevigst die hun echtgenoten ontrouw zien worden aan dat priesterschap waarmee zij zijn begiftigd. Het zijn de vrouwen die vervuld zijn met bezorgdheid voor hun toekomst en die van hun gezin. In het zuivere gezelschap van een echtgenoot die het priesterschap draagt kan een goede vrouw alle moeilijkheden doorstaan en toch troost, berusting en vrede vinden. Maar als haar echtgenoot te kort schiet met betrekking tot haar en tot zijn heilige roeping, dan is het wel heel moeilijk voor haar troost te verkrijgen. Zij treurt, zij bidt, zij smeekt — soms, naar het schijnt, tevergeefs.

U, echtgenoten, dragers van het priesterschap die uw verbonden hebt verwaarloosd, ik smeek u, uit naam van alle treurende vrouwen en hun gezin, de smart te lenigen welke u hun die u liefhebben aandoet, om uw mannelijkheid en uw kracht te herwinnen en waardig te zijn in rechtvaardigheid het leiderschap in uw gezin op u te nemen. Zij willen u respecteren. En dat zullen zij ook indien u hun daartoe de kans geeft.

Bouw het vaderbeeld op

Ik geloof dat ik voor het overgrote deel van onze vrouwen en moeders heb gesproken. Er zijn misschien echter enkelen die niet naar hun beste kunnen meewerken om het respect voor het juiste gezag en leiderschap in het huisgezin in stand te houden en eventueel te herstellen. Wij hebben veel briljante vrouwen. Ik bewonder hun voortreffelijke talenten. Hun invloed doet zich steeds meer gelden in alle aspecten van het leven en ik twijfel niet of hun bijdragen zullen van blijvende waarde zijn.

Als zo'n briljante vrouw ook moeder is, dan heeft zij, daar ben ik vast van overtuigd, hoe invloedrijk ook in aangelegenheden buiten de sfeer van het gezin, toch geen hoger, verhevener en goddelijker roeping en verplichting dan het juiste type echtgenote en moeder in haar huisgezin te zijn. En hoe voortreffelijk haar successen ook mogen zijn, zij is het aan haar echtgenoot verplicht hem te eerbiedigen als hoofd van het gezin en haar kinderen goed te leren hetzelfde te doen.

De rechter over wie ik sprak zegt: „Als moeders maar wilden begrijpen dat een groot deel van hun belangrijke taak in het opbouwen van het vaderbeeld voor het kind ligt, dan zouden zij de diepe voldoening smaken hun kinderen tot goede mensen te zien opgroeien... En geen moeder zou ooit voor mij met tranen in de ogen hoeven te staan en vragen: „Rechter, wat heb ik gedaan dat verkeerd was?“

Het is misschien onkies in een toespraak als deze de uitdrukking „vitzieke echtgenoten“ te bezigen. En ik zou er ook niet over gerept hebben indien ik vond dat de kwestie niets uitstaande had met het onderwerp waarvan op het ogenblik sprake is. Ik voel dat vrouwen die tot deze categorie gerekend mogen worden zich niet ten volle bewust kunnen zijn van de schade die zij aan het moreel van het gezin toebrengen, hoe groot de aanleiding tot hun handelwijze ook geweest mag zijn. Ik geef vrouwen in 't algemeen de eer dat zij lankmoedig en geduldig zijn en ik geloof dat in de naaste toekomst er nog meer verdraagzaamheid van hen gevergd zal worden, maar ik hoop dat zij nog steeds in staat zullen zijn vriendelijk en geduldig te zijn jegens hen die hun ergernissen bezorgen. Ik geloof dat ouderlijke twisten in bijzijn van de kinderen tot de betreurenswaardigste aspecten van de verhoudingen in de huiselijke kring zijn. Ze zijn verantwoordelijk voor de versterking van de huiselijke rust en voor de schadelijke invloeden op de kinderen, meer nog dan nagenoeg alle andere voorvallen in het gezinsleven. Ik geloof dat enig verschil van mening tussen ouders onvermijdelijk is. Maar laat het dan ter wille van alle betrokkenen niet in de tegenwoordigheid van de kinderen geregeld worden, wat vanzelfsprekend kan gebeuren indien er een geest van verdraagzaamheid heerst en verantwoordelijkheidsbesef aanwezig is. Ik geloof dat „vitzieke vrouwen“ er niet in zullen slagen door hun kleingeestige aanmerkingen hun echtgenoten ertoe zullen bewegen iets te doen dat de moeite waard is. Vitten is vrijwel nutteloos en verstoort de geest van harmonie en vrede. In een gezin waar het priesterschap de leiding heeft zullen opstandigheid en toewijding niet naast elkaar kunnen gedijen.

... Dit denkbeeld, vader zijn plaats aan het hoofd van het gezin terug te geven, is niet alleen naar een nieuwe en aantrekkelijke frase. Het is in overeenstemming met de openbaringen van de Heer, zoals volgens mij de rechter die het verdedigt goed geweten moet hebben.

Ook de Schriftuur van deze tijden schraagt deze fundamentele leerstelling. Indien ze op de juiste manier wordt geïnterpreteerd en toegepast dan is het mijns inziens niet mogelijk dat goede vrouwen hiertegen bezwa-

ren kunnen maken. Geen vrouw kan ooit een goede moeder zijn als zij niet de deugzaamheid en het welzijn van haar kinderen begeert. Indien de vestiging van het leiderschap in het gezin bijdraagt tot hun welzijn, zoals een bestudering van het onderwerp schijnt uit te wijzen, hoe kan ze dan anders doen dan ernaar streven eerbied en consideratie voor haar echtgenoot tot stand te brengen? Ik geef toe dat het wel eens voorgekomen is dat een echtgenoot of een vader dingen doet die het bewaren van het respect voor hem moeilijk maken, maar door het loslaten van het beginsel en daarmee de verantwoordelijkheid wegnemen van de vader om deugzaamheid en goedheid onder de kinderen te behouden zou zeker niets bereikt worden.

De macht van het voorbeeld van de vader

Onnodig te zeggen dat, wil een vader gerespecteerd worden als hoofd van het huisgezin, hij een goed voorbeeld dient te stellen. Het artikel dat ik heb genoemd zet het beginsel uiteen, en onderzoekers op het gebied van de jeugdcriminaliteit zijn het erover eens dat het kind betrouwbare normen moet hebben om zich aan vast te houden wil het zich veilig voelen in de maatschappij en in het huisgezin. Er moet duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen goed en kwaad en er moet gedegen, verstandige, en vriendelijke discipline zijn. Temidden van de min of meer verwarrende theorieën die door de sociologen en criminologen naar voren worden gebracht, kunnen wij, dunkt me, niet te ver gaan door te trachten de jeugd criteria te verschaffen die hen tot leidraad in hun leven kunnen dienen. Er zijn wel geen criteria die betrouwbaar zijn behalve die welke reeds zijn beproefd en deugdelijk zijn gebleken, beginselen van rechtvaardigheid en waarheid, die hun oorsprong bij God vinden. Ik kan mij niet voorstellen dat het voor een intelligente ouder een vrij gewaagde en onzekere onderneming kan zijn om zijn kind groot te brengen in het besef van de van oudsher door God aanbevolen deugden en gedragslijnen. Gisteren lasen wij hoe een jongeman uit de hogere kringen zijn hartstocht om te doden bevredigde door een meiske te vermoorden. Morgen zullen wij weer een soortgelijk bericht lezen of overmorgen of niet lang daarna. Het staat wel vast dat er iets ontbreekt aan de opvoeding voor het leven die zulke gedegenereerden hebben gekregen. Over datzelfde onderwerp heb ik in de krant van eergisteren de opmerkingen van J. Edgar Hoover¹ met voldoende gelezen.

Onlangs schreef Billy Graham² een artikel in hetzelfde tijdschrift dat ik eerder heb aangehaald waarvan het opschrift luidde: „Waarom ik in de duivel geloof.“ Hij gaf drie redenen op. Ten eerste, omdat de Bijbel duidelijk zegt dat hij bestaat. Ten tweede, „omdat ik zijn werk overal zie.“ Ten derde, omdat grote geleerden zijn bestaan hebben erkend.

De eerste reden is voor mij voldoende. De Heer heeft het bestaan van Satan en zijn plaats en functie in het eeuwige plan van leven en zaligheid geopenbaard. Billy

Graham heeft blijkbaar niet geweten wat de Schriftuur van deze tijd vervat in het Boek van Mormon en onze Leer en Verbonden, over dit onderwerp onthult, anders zou hij het wel hebben aangehaald, dat hoop ik althans. Hier volgt een citaat:

... het is nodig, dat de duivel de mensenkinderen in verzoeking zou brengen, want anders zouden zij niet naar eigen willen kunnen handelen: want indien zij nimmer het bittere zouden hebben, konden zij het goede niet kennen.“ (Leer en Verbonden 29:39.)

Deze en andere verhelderende Schrifturen wijzen erop dat de mens zijn vrije wil een sterk karkarakter te ontwikkelen, het kwade te weerstaan en voort te gaan tot de staat van volmaaktheid niet had kunnen krijgen als hij niet onderworpen was aan de macht en invloed van Satan, de vader van het kwaad. Sommige wereldwijze mensen bespotten het idee van zo'n machtig personage, maar daarmee vervalt niet de geldigheid van het geopenbaarde verslag van zijn werkelijk bestaan en zijn daden.

Allen die geloven dat orde de wet des hemels is en dat het Koninkrijk Gods gegrond is op de beginselen van rechtvaardigheid, leg ik deze vragen voor: Kan orde gehandhaafd worden zonder aanvaarding van de wet en zonder discipline? Is discipline mogelijk zonder erkenning van het gezag? Is het inzake menselijke instellingen en het bestuur van mensen niet van wezenlijk belang dat het gezag wordt toevertrouwd aan persoonlijkheden? Waar is de persoonlijkheden zo volmaakt door de natuur en door goddelijke verordening begiftigd om het gezag in zijn eigen huisgezin te ontvangen en uit te oefenen als bij de vader van dat huisgezin?

Orde in het huisgezin leidt tot orde in het Koninkrijk

Vanwaar kunnen wij een grotere bijdrage tot de orde van het Koninkrijk verwachten anders dan van de huisgezinnen in alle streken van het land? ... Kunt u zich iets indenken dat van groter goedertierenheid getuigt jegens de jeugd dan het streven hun liefdevol en standvastig voor te bereiden opdat zij het waard zijn de liefde van God en de zegeningen welke Hij allen die gehoorzamen in het vooruitzicht stelt, te ontvangen?

... Zonder aarzeling, zonder enig gevoel van twijfel en onzekerheid bepleit ik de aanname in uw gezin van dit heilzame, veelbelovende idee om vader zijn plaats aan het hoofd van het gezin terug te geven. De woorden ontbreken mij om uitdrukking te geven aan mijn bewondering en diepgevoelde achting voor de moeders in onze huisgezinnen en ik ben mij er ten volle van bewust dat hun liefdevolle, geduldige zorg altijd een voorname factor zal zijn die de ontwikkeling bepaalt van goede en deugdzame mannen en vrouwen. Door hun innige liefde voor huis en gezin zal, geloof ik, het idee dat ik naar voren breng des te eerder weerklank bij hen vinden. Ik weet dat zij ieder goed middel zullen toejuichen dat hen in staat stelt niet alleen de tegenwoordige generatie te beschermen tegen een overal om zich heen grijpende ramp die zelfs de grondvesten van ons nationaal leven doet wankelen, maar dat ook haar koers zal kunnen bepalen voor toekomstige eeuwen. ○

1. J. Edgar Hoover, Nationaal hoofd van het United States Federal Bureau of Investigation. 2. Billy Graham, Evangelist.

De gebondenheid van de jeugd aan de Heiland

DOOR DR. W. DEAN BELNAP

Hoe kan de jeugd van de Kerk haar verantwoordelijkheden ten aanzien van haar eeuwige familie op een doelmatiger wijze vervullen? Dat is de uitdaging die het Eerste Presidentschap gericht heeft tot het Genealogisch Comité onder leiding van de priesterschap, in samenwerking met het Jeugdcorrelatiecomité van de Kerk.

En zo is men nu bezig een gezamenlijk programma voor de jeugd voor te bereiden door middel van een leerplan zowel als van zinvolle activiteit. Men is van gevoelen dat de kloof tussen de generaties, waarover men tegenwoordig zoveel spreekt, kan worden voorkomen door het denkbeeld van de eeuwige familie in praktijk te brengen. Indien de jongeren tot het besef konden komen wie zij eigenlijk zijn — nakomelingen en erfgenamen van een koninklijke linie van de priesterschap — dan zou de kloof tussen de generaties wel verdwijnen.

De kloof tussen de generaties begon toen Kain God niet gehoorzaamde en zich afscheidde van Adam en Eva. Indien Kain zich bewust was geweest van zijn koninklijke potentialiteit en koninklijke afkomst en de voorschriften van het priesterschap had gehoorzaamd, dan zou de kloof tussen de generaties destijds niet zijn begonnen. De ongelijkheid tussen de generaties heeft sindsdien tot op de dag van vandaag bestaan.

Het is nodig dat de jeugd van deze tijd, misschien wel in nog grotere mate dan welke generatie in de ge-

schiedenis ook, de aandacht concentreert op het eigen beeld en de eigen identiteit, op de familie en op de verhoudingen tot de Kerk of de gemeente van God. Het schijnt wel toevallig dat de Heer het priesterschap met de daaraan gepaard gaande machten aan jongemannen gaf van de leeftijd van 12 jaar. Tegelijkertijd diene meisjes van dezelfde leeftijd de invloed van het priesterschap in hun leven te voelen, niet noodzakelijkerwijs als priesterschapsdragers, maar als potentiële deelgenoten van het priesterschap naast hun echtgenoten.

Jongemannen die op de drempel staan van hun voorbereiding op hun mannelijke respectievelijk vrouwelijke staat, diene hun aardse zending te vereenzelvigen met de wetenschap dat zij tevoren zijn geordend tot verantwoordelijkheid in het voorsterfelijk bestaan. Zij diene geleid te worden tot een begrip van de Schriften en, langs de weg van zinvolle ervaring, daardoor tot het besef te komen van hun koninklijke geboorterecht en van voorsterfelijke verbintenissen die zij met de Heiland hebben aangegaan. Zij diene te weten dat zij vóór Zijn plan waren en verkozen hadden Zijn macht van het priesterschap te aanvaarden en die aan te wenden ten behoeve van de bouw en het bestuur van Zijn koninkrijk.

Het betreffende voorbereidingsprogramma is gesteld op zeven jaar zowel voor de jongemannen van het Aaronsche priesterschap als voor de meisjes van een vergelijkbare leeftijd. Het doel van het celestiale of eeuwige huwelijk in de tempel van de Heer verenigt het jonge paar als in een brandpunt op een linie die zich uitstrekt tot in het verleden zowel als tot in de toekomst. Gedurende hun jonge jaren worden jongelui getraind om zich te bekwaamen voor de eed en het verbond van het Melchizedekse priesterschap en volwaardige medewerkers te worden van de Heiland.

Het accent in dit trainingsprogramma valt allereerst op het streven de jongeman een begrip bij te brengen van de eeuwige familie door hem te doen deelnemen aan genealogisch werk en tempelwerk. Er zal van diakenen en bijenkorfmeeisjes worden gevraagd in samenwerking met hun ouders een gedenkboek samen te stellen dat voor het hele leven als een voortdurend gebruikt hulpmiddel zal dienen.

Er zal ook, waar mogelijk, gezorgd worden dat de jeugd de gelegenheid krijgt dopen voor de doden te verichten.

Het hierboven geschetste aspect van het trainingsprogramma, het vinden van een identiteit door onze eeuwige familie, zal worden voortgezet met programma's voor de OOV- en lauwermeisjes, leraars en priesters. Er zal onderricht worden gegeven in de doeleinden van tem-

pels om de jeugd te oriënteren en voor te bereiden op hun endowments en verzegelingen.

Leiders van de Kerk vestigen hun aandacht op de volgende generatie. Zij achten het van belang dat de jeugd het begrip liefde en de aard van onze verhouding tot anderen leert kennen. Zij vinden dat dit het best kan worden bereikt door een begrip van het eeuwige karakter van het gezin. Het is nodig, dat de jongeren tot het besef komen dat zij een groot erfgoed hebben ontvangen, niet alleen van hun Vader in de hemel en hun Oudere Broeder, de Heiland, maar ook van hun aardse ouders. Dit erfgoed, dat uit vele gaven bestaat, waaronder de gave van de liefde, zal op zijn beurt worden overgedragen aan anderen in onze eeuwige familieverwantschap. ○

Op een berg genaamd moed

DOOR WAYNE LYNN*

Sommige lieden zeggen dat de dag van de helden voorbij is, dat de jeugd van tegenwoordig niet meer die moed bezit die jongemensen vroeger hadden. Toch heb ik nog onlangs een staaltje van moed te zien gekregen zo schitterend dat het mijn hart sneller deed kloppen en mijn keel dichtsnoeren. Ik had lust op te staan en uit te roepen: „Bravo! Bravo!”

Het was niet in de loeiende vlammen van een brandend gebouw waar deze moed ten toon werd gespreid en evenmin was het een duik in het ijskoude water van een bulderende rivier. Het was geen roekeloze sprong voor een voorbijrazende auto om een kleuter te redden en ook was het geen vertoon van fysieke moed om een dreigende woesteling te dwarsbomen.

In plaats van dat alles gebeurde het in een nogal alledaagse omgeving zoals dat met de meeste heldendaden het geval schijnt te zijn. Het speelde zich af tijdens een priesterschapsvergadering van de ring op een warme namiddag in juli. De kapel was overbezet en de tussen-deuren die naar de recreatiezaal leidden had men opengetrokken om de priesterschap die in zo'n grote getale aanwezig was te kunnen gerieven. Een bijzondere geest scheen die middag met ons te zijn, terwijl onze geliefde ringpresident over ons presideerde en de aangelegenheden van de ring leidde.

Een jongen, vermoedelijk van de leeftijd van een priester, zat op een tamelijk opvallende plaats op het podium, bij de ringpresidentschap. Ik had goed geraden dat hij als spreker ook op het programma stond; zijn ingehouden nervositeit deed mij met hem meevoelen.

Kort daarop kondigde de president de jongeman aan als de volgende spreker. Hij stond rustig op en liep naar het spreekgestoelte even verderop. Uiterlijk was hij kalm, maar vanuit mijn zitplaats bijna voor in de zaal kon ik zijn trillende handen zien die verrieden dat hij met enige vrees te kampen had.

Hij haalde diep adem voor hij begon te spreken. Het werd ons spoedig duidelijk dat hij veel tijd had besteed aan de voorbereiding van zijn toespraak. Af en toe wierp hij een blik op zijn aantekeningen, dat was het enige wat hij behoefde te doen. Gerustgesteld was ik juist bezig mij enigszins te ontspannen, toen ik merkte dat zijn woorden hoe langer hoe sneller begonnen te vloeien, zo snel dat hij nodeloos in herhalingen verviel. Op een gegeven ogenblik bleef hij midden in een zin steken en begon hij te hakkelen. Dit verhoogde zijn zenuwachtigheid, zo zelfs dat hij bleef stotteren en tenslotte geen woorden meer kon vinden. Er viel een welwillende stilte in de zaal. Ik verlangde ernaar hem gerust te stellen of hem op de een of andere manier mijn deelneming en begrip duidelijk te maken, maar zoals de anderen wachtte ik. Ik wachtte erop dat hij het zou opgeven om het misschien op een andere dag nog eens te proberen.

Ik kon zien dat de jongeman bezig was een innerlijke strijd te voeren terwijl hij daar voor ons stond. En toen gebeurde het. Hij zette zich schrap, gordde zich aan, en sprak, als ik het mij goed herinner, de volgende woorden: „Broeders, ik zou u willen vragen mij met uw geloof en uw gebeden te willen sterken opdat ik vastheid van spreken verkrijg.”

Het was alsof ik een wonder zag gebeuren. Hij begon weer te spreken, langzaam nu, bedachtzaam maar op vaste toon en met overtuiging. Zijn jeugdige stem verklankte een boodschap die mijn ziel diep ontroerde. Het zijn niet zijn woorden die mij zijn bijgebleven, maar het is de boodschap die van de jongen zelf uitging die onuitwisbaar gegrift in mijn herinnering is bewaard.

Op de een of andere manier heeft deze ervaring mijn instelling ten aanzien van moeilijke opdrachten grondig en voorgoed gewijzigd. Misschien dat ook ik ertoe in staat ben tot op zekere hoogte het pad dat deze moedige jongeman gebaad heeft op te gaan. Hij heeft de berg van de zedelijke moed beklommen en onverschrokken aan de rand van de afgrond gestaan.

Zijn toespraak was spoedig ten einde. Hij zocht zijn aantekeningen bij elkaar en verliet het spreekgestoelte. Heel even zag ik meer in hem dan alleen maar een jongeman in een wit overhemd. Ik zag een ridder in een schitterend harnas met een zwaard aan zijn zij en een overwinningstrofee in zijn hand. De woorden van een gezang welden in mijn bewustzijn op, zo sterk alsof zij luid riepen om gehoord te worden:

„O ziet! Een vorst'lijk leger met zwaard en schild en vaan, marcheert ter overwinning op 's levens kampplaats aan. 't Zijn stoere, kloeke strijders, vereend, zij wijken niet. Zij volgen trouw hun Leider, en zingen 't vreugdelied: „Zegepraal, zegepraal!..”

En zegepraal zal ook het lied zijn als de gelederen zijn gevuld met zulke jongelieden als deze. ○

* Wayne B. Lynn, districtscoördinator voor de Indaanse seminaries in Zuid-Arizona, is vader van negen kinderen en onderwijst aan de Zondagschool in de Mesa 25ste wijk.

Laatste poging

DOOR CHARLES R. FURDEN

Het was een lange, warme dag geweest. Nu hing de zon laag aan de horizon en de invallende duisternis van de avond beloofde enige verlichting. De ouderlingen hadden de hele dag doorgebracht met het uitdelen van tractaten en verlangden naar een verfrissend bad en een goede maaltijd.

Hun wagen rolde voort over de bepoederde wegen in een zee van stof, maar stopte even voorbij een tweeksprong. Door de stofwolk heen die om hen heen neerdaalde keken de ouderlingen naar de weg die naar de heuvels afboog.

„Hoe lang geleden is het dat we het laatst bij Sam zijn geweest?” zei een van hen.

„Ongeveer drie weken,” was het antwoord van de ander.

Vaak had Sam gezegd dat hij maar niet kon begrijpen waarom een kerk twee jonge knapen die nog nat achter de oren waren het platteland lieten doorkruisen om over hun God te prediken. Sam respecteerde de ouderlingen als mens maar hij had er een handje van om rustig door al hun woorden heen te slapen. De ouderlingen hadden vele malen getracht hem les te geven, maar hij had altijd een of ander voorwendsel om dan ergens anders te zijn.

De twee ouderlingen keken naar de kronkelende weg

die naar Sams blokhot leidde. Zij wisten dat zij het gezin moesten opzoeken. Maar het was al laat en het zou wel donker zijn tegen de tijd dat zij zijn hut bereikten. Maar misschien zou Sam wel in een goeie bui zijn nu de gloeiende zon niet meer aan de hemel stond. En misschien zou hij nu op de een of andere manier anders tegenover hen staan. Tenslotte was het alweer een paar weken geleden geweest. Of zouden Sam en zijn gezin misschien bezig zijn met hun avondwerkzaamheden, of met hun maaltijd, of zelfs al naar bed zijn gegaan? Maar zelfs al zou Sam alleen maar onder een boom zitten met niets om handen, dan nog betwijfelden de ouderlingen het ernstig of hun bezoek hem wel aanstond.

Alles was tegen hen en toch voelden zij wel dat het verkeerd zou zijn als zij hem lieten schieten. Zelfs al zou hij hen afschepen, dan zouden zij hun avondmaal nog met een zuiver geweten kunnen eten.

Sam en zijn gezin waren voor de duur van de zomer naar het plateau verhuisd en de tocht daarheen was lang en stoffig. Toen de ouderlingen aankwamen schenen de laatste zonnestralen nog net op de kruinen van de heuvels.

Sam was bezig zijn schapen naar hun nieuwe zomerkool te drijven toen de ouderlingen bij zijn hut stilstielden.

Hij liep naar de wagen toe en zei een paar woorden ter begroeting, maar de schapen die deze streek niet kenden zwierven weg en hij maakte van deze situatie gebruik om zich te verontschuldigen.

De ouderlingen konden wel zien dat de verwarde schapen niet goed wisten waar hun kooi precies lag; een beetje extra hulp kon dus geen kwaad. Zij sprongen uit hun wagen en togen aan het werk. Sam scheen verbaasd, zo niet wantrouwig, toen hij de twee jonge ouderlingen naast zich zag werken, en hij hield hen nauwlettend in het oog.

Tegen de tijd dat zij de schaapskooi hadden afgesloten kwamen Sam's vrouw en hun twee zoons naar de hut gereden. Sam keek van zijn gezin naar de ouderlingen en zei toen: „Laten we nu maar naar binnen gaan en bidden.“ Dit verraste de ouderlingen enigszins, want ofschoon de meeste Navajo's gewoon waren te vragen een gebed op te zenden had Sam nooit blijk gegeven daarvoor enige belangstelling te koesteren.

Na het gebed viel er even een stilte en de ouderlingen verwachtten half dat zij een wenk zouden krijgen om te vertrekken. Toen zij na een poosje merkten dat daar helemaal niet over gerept werd, namen zij hun kans waar en vroegen of de familie een les zou willen horen. Sam keek zijn gezin terloops aan en toen hij geen onmiddellijke tegenwerpingen zag, gaf hij zijn toestemming. Zonder aarzelen openden de ouderlingen hun aktenassen en spreidden hun lesmateriaal uit op de aarden vloer.

Gedurende de les zetten de ouderlingen scherp op de gezichten van Sam en zijn gezin. Hun uitdrukking veranderde geen ogenblik. Wat er gezegd werd schenen zij

helemaal niet in twijfel te trekken noch aan te nemen — zij keken maar en luisterden toe. Geen van hen deed een poging aan het eind van de les vragen te stellen. Zelfs al leek het erop alsof zij nadachten over wat zij gehoord hadden, toch voelden de ouderlingen zich nog afgewezen.

Er werd een kort gebed uitgesproken en toen gingen de ouderlingen de kring rond om afscheid te nemen, waarbij zij iedereen de hand drukten en persoonlijk bedanken voor de hun toegestane tijd.

Toen Sam hen uitgeleide deed scheen hij nog half in slaap of diep in gedachten verzonken te zijn. Hij glimlachte niet en evenmin liet hij de ouderlingen blikken dat hun woorden doel hadden getroffen. Maar juist toen zij naar buiten stapten, de nacht tegemoet, hield hij hen nog even staande. „Ik geloof dat ik iets in Mormonen heb gezien dat mij nooit eerder was opgevallen en ik mag het wel. Kom maar weer eens langs wanneer u maar wilt; u bent altijd welkom.“

Terwijl zij naar huis reden was het de ouderlingen te moede alsof zij juist een grote hindernis achter de rug hadden. Een van hen keek de ander aan en zei op een toon waaruit zijn opwinding bleek: „Is het vandaag jouw beurt om te koken?“

„Ja,“ antwoordde de andere ouderling. En toen, wel wetende wat de volgende vraag zou zijn, voegde hij eraan toe: „Wat er overgebleven is van de opgewarmde bonen die je mij gisteren hebt voorgezet.“

Charles R. Furden, lid van de Zondagsschool-superintendentenschap van de Granger (Utah) 20ste wijk en ontwerper van beroep. Heeft voor de achtergrond van dit zendingsverhaal geput uit zijn ervaringen als zendeling onder de Indianen in het Zuidwesten. ○

W. Beuger

H. de Geuninck van Capelle

A. J. de Gruyl

H. Kabel

J. Klunder

Het Twee-weekse Zendingsprogramma

Een enorm succes.

Verleden jaar, kort nadat hij zijn intrede in de Zending deed, vertelde President Dalebout over het geweldige succes dat zij in Californië hadden met het roepen van jonge mannen die 17 jaar waren en het ambt van Priester hadden, om gedurende twee weken de jongere collega te zijn van een zending. Hij vertelde hoe het de zendingsgeest in de wijken van de ring bevorderde en dat ieder van hen, vanwege hun ervaringen, een volledige zending wilden vervullen.

Omdat hij niet zeker wist of in Nederland zo iets uitvoerbaar was, vroeg hij in augustus 1968 aan Rolf van de Put de mogelijkheden te onderzoeken. Het werd al spoedig duidelijk dat het programma hier in de Nederlandse Zending net zo goed zou werken als dat het geval was in Californië.

Zo werden begin dit jaar de plannen gemaakt om alle daarvoor in aanmerking komende jong mannen die maar wilden, in de gelegenheid te stellen ook op zending te gaan. De Zending, wetende dat er enige financiële problemen zouden zijn, vroeg iedere jonge man de eerste f 100, = zelf te betalen; de Zending, zou het benodigde resterende bedrag bijpassen uit het Fonds voor zendingen. Het is misschien goed hier te vermelden dat dit Fonds voor zendingen wordt gevormd uit ontvangsten van mensen in Amerika, die op deze wijze uitging willen geven aan hun liefde voor het werk dat hier verricht wordt.

In enkele van de gemeenten waar jonge mannen op zending wilden gaan, maar niet de f 100, = bij elkaar konden krijgen, sprongen leden van de gemeente, individueel of gezamenlijk bij, zodat ieder die werkelijk wilde gaan daarvoor ook de gelegenheid kreeg.

Toen Br. Packer afgelopen juni een bezoek bracht aan onze zending, sprak

hij met alle uitgezonden zendingen afzonderlijk en na afloop zei hij tegen President Dalebout: „U hebt 20 jonge mannen van Nederlandse afkomst die hier in Nederland op zending zijn.“ En toen zei hij iets heel belangrijks. Hij zei: „Deze jonge mannen komen naar Nederland, doen een heleboel ervaring op in Kerke-lijk werk en gaan dan naar Amerika terug om die ervaring te gebruiken voor de opbouw van de kerk daar. Dit is de omgekeerde wereld. Wat er in werkelijkheid gedaan dient te worden, is, dat we 20 jongen mannen vanuit de Nederlandse Zending naar Amerika sturen om daar een zending te vervullen en veel ervaring op te doen en die dan terug komen naar Nederland om deze ervaring te gebruiken voor het opbouwen van de gemeenten hier.“ De gedachtengang moedigde de Zendingspresident bepaald aan om voort te gaan met het twee-weekse zendingsprogramma.

Wij waren zeer gelukkig 14 fijne jonge mannen te vinden die bereid waren hun tijd en talenten beschikbaar te stellen en ik ben er zeker van dat ieder van hen nu weet dat het onmogelijk is onze Hemelse Vader bij ons in de schuld te doen staan. Zij zijn vele malen uitbetaald in de vorm van een beter begrip van het Evangelie, een beter begrip van het Nederlandse volk, een sterker getuigenis en een sterk verlangen om zendingswerk te doen.

Het Zendingspresidentschap ziet er naar uit om het aantal zendingen tijdens de vakantie van 1970 te verdubbelen, ja, zelfs te verdrievoudigen. Mocht een jonge man twee weken beschikbaar hebben, **wanneer dan ook**, dan wordt het ten zeerste aanbevolen contact op te nemen met President Dalebout en deze twee weken te besteden aan het zendingswerk.

Wij hopen dat iedereen die gedurende twee weken zending is geweest de sterke wil zal hebben een volledige zending te vervullen als hij 19 jaar wordt. Ook al lijkt het bezwaarlijk of soms onmogelijk, toch zou het waardevol zijn, indien iedere jonge man die zending

wil worden bij de Zendingspresident Dalebout of de Ringpresident Jongkees zou binnevalen om er over te praten.

Zending voor twee weken

Zoals de meesten van U waarschijnlijk wel weten, schrijft iedere zending eenmaal per week een verslag aan de Zendingspresident, waarbij een korte brief waarin hij zijn gevoelens t.o.v. het werk uiteenzet. Om een idee te krijgen van de gevoelens van deze „Zendingen voor twee weken“ citeren we hieronder uit enige van hun verslagen, zonder hun namen te noemen.

Beste President Dalebout.

„In deze afgelopen week heb ik erg veel geleerd over het Evangelie; mijn getuigenis is deze afgelopen week erg gegroeid. Zendingswerk is zo fantastisch dat ik het niet in woorden kan uitdrukken. Wij hebben deze week ook veel succes gehad wat betreft het werken; het is erg fijn om met de mensen over het ware Evangelie te spreken en ook om jo getuigenis te geven aan de mensen die zoekende zijn naar licht.“

Beste President Dalebout.

„Ik ben bijzonder blij dat ik de gelegenheid gekregen heb om deze twee weken op zending te gaan. De afgelopen dagen heb ik ontzettend veel geleerd en veel goede ervaringen gehad. Mijn getuigenis van het evangelie en van de waarachtigheid van Joseph Smith is heel veel gegroeid. Het grootste succes in deze week behaald, is Br. . . . .

Hij is een fijne man en bijzonder eerlijk. Hij heeft ons verteld dat hij het fijn vond 'als we kwamen en baden. Hij werd hierdoor veel rustiger en voelde zich opgelucht. Hij bidt nu zelf regelmatig en bestudeert het Boek van Mormon. Hij heeft nu reeds een getuigenis.“

Beste President Dalebout.

„Het is fijn om op zending te zijn. Mijn collega Elder . . . . . heeft me veel geholpen om in deze korte tijd te leren wat een zending moet doen. Het is fijn om met hem te werken. Met mijn 1e discussie heb ik hier en daar nog moeite.

R. v. d. Put

G. Streuper

G. Tuffin

R. J. v. d. Vlis

J. Weening

Maar ik zal moeten oefenen tot ik die onder de knie heb. Verleden donderdag hebben we een prachtig succes behaald. Een nieuwe „contact-familie“ kreeg de 1e discussie en we hebben meteen de vijf volgende discussies afgesproken en hun doopdatum gekozen. Ik heb dus al veel geleerd en wil nog meer leren, en mijn best doen om mensen tot het Evangelie te brengen.”

Beste President Dalebout.

Ik ben in de korte tijd dat ik hier nu in deze stad ben, enorm vooruitgegaan. Als je op zending bent leer je eigenlijk pas goed wat het Evangelie betekent, het is een enorm voorrecht om deze boodschap aan de mensen te kunnen bren-

gen. Met de discussies heb ik nog wel wat moeite maar het gaat steeds beter. We hebben al veel succes gehad, veel afspraken (goede) gemaakt. Ik vind deze twee weken prachtig als voorbereiding op een full-time mission.”

Beste President Dalebout.

„Pas nu gaat er voor mij een licht op, hoe belangrijk het zendingswerk wel is. Anders is het de gewoonste zaak, het hoort bij de kerk, maar wanneer men er met de neus op gedrukt wordt, beseft men het beter. Hierdoor is ook mijn getuigenis weer opgebouwd en het Evangelie dieper tot mij door gedrongen.”

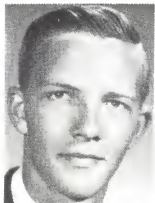
Beste President Dalebout.

„Nu, aan het eind van mijn zending,

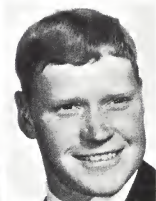
F. Wolthers

ben ik mijn Hemelse Vader dankbaar dat ik mijn getuigenis door deze zending zo goed heb kunnen versterken. Het was werkelijk fantastisch op zending te zijn om zo mijn Hemelse Vader te kunnen dienen.

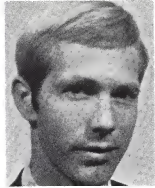

AANGEKOMEN

Robert L. Bunnell, Salt Lake City, Utah
Wayne B. Farmer, Idaho Falls, Idaho
Bradford G. Hall, Wellsville, Utah
David C. Haralson, Albuquerque, New Mex

David Kooyman, Salt Lake City, Utah
John Melbos, Ogden, Utah
Sheri M. Miner, Springville, Utah
Doris L. Moon, Duchesne, Utah

Randall H. Rausch, Calgary, Alberta, Can.
Lewis T. Strasburg, Orem, Utah
DeRay Sudweeks, Nephi, Utah
Linda Jane Watson, Winchester, England

Br. Boyd K. Packer, Br. van Beek, Br. van Zoeren, en Apostel Marion G. Romney in het gebouw van de Algemene Autoriteiten in Salt Lake City.

Br. van Beek, Apostel LeGrand Richards en Br. van Zoeren in het kantoor van Br. Richards.

WERELDCONFERENTIE VOOR DOCUMENTATIE

Ten gerieve van de vele genealogen en archivariissen die naar Salt Lake City gingen voor de Wereldconferentie voor Documentatie, charterde de Kerk een speciaal vliegtuig om rechtstreeks van Frankfurt naar Salt Lake City te vliegen. Ongeveer 4 weken voor de vlucht bleek, dat er in het vliegtuig dat plaatsbood aan 190 passagiers nog enkele plaatsen over waren: de Nederlandse Zending werd toen uitgenodigd een Priesterschapsdrager naar de conferentie te sturen. Br. Gout, Genealogisch adviseur van de Nederlandse Zending werd hiervoor gevraagd, maar aangezien hij kort te voren de benoeming tot hoofd van het Vertaalbureau had aanvaard, was het hem onmogelijk te gaan, zodat Br. van Beek, de Districts-president van het District Gelderland/Overijsel de uitnodiging ontving om in zijn plaats te gaan en alle daar verkregen inlichtingen mee terug te nemen.

Niet enkele dagen voor het vliegtuig zou vertrekken, bleek dat er nog een plaats over was. Br. van Zoeren werd toen uitgenodigd samen met Br. van Beek te gaan. Na het haastig treffen van voorbereidingen, zoals het verkrijgen van toestemming van hun werkgever, het verkrijgen van visa, pasfoto's en wat dies meer zij, stegen Br. van Zoeren en Br. van Beek de 2e augustus op naar de Wereldconferentie voor Documentatie. Zij bleven drie weken in Salt Lake City, waar zij veel waardevols te horen kregen om door te geven aan Br. Gout en zijn medewerkers. Te zelfde tijd deden zij vele andere belangrijke dingen, hen opgedragen door de president ter bevordering van het zendingswerk in Nederland.

Wij zijn dankbaar dat deze broeders bereid waren hun tijd te geven voor dit zeer belangrijke werk.

Een week Zollikofen

Zaterdag 9 augustus om ongeveer half tien vertrok uit Arnhem onder leiding van Zr. Dallinga een groep van 37 personen met de trein naar Zwitserland.

Bij aankomst in Zollikofen werd men allerhartelijkst ontvangen en verder geholpen door de broeders en zusters die al eerder op eigen gelegenheid naar Zwitserland waren gegaan.

Zondag daarop woonde iedereen de gebruikelijke Kerkdiensten bij. Het gezelschap daar aanwezig, was waarlijk internationaal; broeders en zusters uit vele landen zaten bij elkaar, maar men had bepaald niet het gevoel vreemden voor elkaar te zijn. Integendeel. Zo was het ook de rest van de week in de Tempel.

Het was verheugend iedere ochtend weer de opgewekte en blijde gezichten van de broeders en zusters te zien, die in alle vroegte voor de Tempel wachtten om te worden binnengelaten. Van vermoeidheid werd geen blijk gegeven en men moest bewondering hebben voor hen die reeds 70 of 80 jaar waren, die heel de lange reis meemaakten en iedere keer weer vroeg in de ochtend klaar stonden

om in de Tempel te gaan werken.

Alle deelnemers zagen het als een voorrecht in de Tempel te kunnen en te mogen werken. De schoonheid, de sereniteit en de rustige kracht die men daar onderging was voor allen steeds weer een openbaring.

De positieve en opgewekte stemming die onder de deelnemers heerste kwam onder meer tot uiting tijdens het dagtochtje door het landelijk schoon van Zwitserland dat ze op vrijdag maakten onder leiding van Zr. Westerhof.

Zaterdag 16 augustus ging men weer op terugreis, iedereen beseftte veel geleerd te hebben en voelde zich gestrekt in het Evangelie door hun ervaringen van de afgelopen week. In allen leefde het verlangen Gods Koninkrijk op te bouwen en uit te breiden, om vooruitgang te maken en waardig te leven in Gods ogen; en allen droegen, nu sterker dan voorheen, het getuigenis in zich dat de Kerk van Jezus Christus op aarde hersteld is, dat dit gebeurde door de profeet Joseph Smith en dat er ook vandaag een profeet is, nl. David O. McKay.

**GEBURTENISSEN IN DE NEDERLANDSE
ZENDING IN DE HOLLANDE RING:**

GEDOOPT IN DE NEDERLANDSE ZENDING

Apeldoorn

Storm, Stoffina Willemina, 25 juli 1969
Storm, Cornelia Wilhelmina, 25 juli 1969
Vels-Schimmel, Aleida Wilhelmina, 31 juli 1969
Vels, Jan Willem (Jr.), 22 augustus 1969

Deventer

Jalving, Hendrik, 25 juli 1969

Groningen

Dallinga, Maaike Stientje, 24 juli 1969

Haarlem

Vink, Edward Franklin, 24 juli 1969

Heerlen

Houben, Ronald Sierd Oscar, 22 augustus 1969
van Kuljik, Jolanda Gerredina, 11 juli 1969

Nijmegen

Lamers, Maria Antonia, 22 augustus 1969
de Vos, Jansje Johanna Wilhelmina, 22 augustus 1969

Utrecht

Troost, Gijsbert, 11 august 1969

Zwolle

Pouwer, Lein, 15 augustus 1969
Pouwer-Minderhout, Leuntje Johanna, 22 augustus 1969

GEDOOPT IN DE HOLLANDE RING

Amsterdam

Boom, Ernst, 14 augustus 1969
Oei-The, Julie Nio, 21 augustus 1969
Oei, Tiauw Tjon, 21 augustus 1969

Den Haag

Meijnsen, Bernardus, 14 augustus 1969
Postma-Schmitz, Anna Catherina, 7 augustus 1969

VERHOOGING EN VERORDENING IN HET PRIESTERSCHAP

Amelo

Langejans, Albert Willem, diaken, 6 juli 1969

Antwerpen

Lenders, Guillaume Philomène Frans Albert, diaken, 20 juli 1969

Brussel

Bouckenooge, Antoon Gustaaf, Ouderling, 11 mei 1969

Deventer

Groot Hulze, Gerrit-Jan, priester, 8 juni 1969
Naumann, Jan Richard, ouderling, 15 juni 1969

Gent

van den Bossche, Henri, Achiël Raymond, priester, 20 juli 1969

Groningen

Aldershof, Jan, diaken, 18 mei 1969
Kobes, Teunis, diaken, 3 augustus 1969
Meisner, Pieter, ieraar, 18 mei 1969
Zurhaar, Johan Willem, diaken, 3 augustus 1969

GEBOREN

Vlissingen

Korstanje, Juliëtte Irene, 14 juni 1969

OVERLEDEN

Machelen

Pelmans-Apers, Alina, 7 augustus 1969

Haarlem

van Wijk-van Ketel, Wilhelmina, 25 juni 1969

GEHUWD IN DE NEDERLANDSE ZENDING

Alkmaar

de Jong, Pietje met van Hanja, Gerrit Andreas
Heinis, Elisabeth met Govers, Jaap

Hilversum

Scholte, Johannes Willem Hendrikus met Mäntylä, Leena Pirkko Kaarina,
28 juni 1969.

*Niet slechts het aangeborene,
ook het verworvene is de mens.*

-Goethe

*Dit is eerst leven,
niet alleen voor zichzelf te leven*

-Menander

*Bedrog doet groter schade
aan de bedrieger dan aan de bedrogene*

-Arabisch spreekwoord

*De arbeid bevrijdt ons van drie grote
rampen: de verveling, de ondeugd,
en de armoede.*

-Voltaire

*Als men bidt, dan mag dat niet zijn
om afwending van de ramp, wel om
toezending van kracht tot dragen.*

-P. C. Brederode

*Wanneer de last van morgen gevoegd
wordt bij de last van heden, dan is het
meer dan een mens dragen kan.*

-George MacDonald

*De aftakeling op hogere leeftijd is meer te
wijken aan de verkeerdheden der jeugd
dan aan de ouderdom.*

-Cicero

Over het zich bekwamen

DOOR RICHARD L. EVANS

George Eliot¹ heeft eens een opmerking gemaakt die ons allemaal iets te zeggen heeft: „Wat baat het of iemand ergens de kans toe krijgt als hij die niet weet te benutten?“ Deze woorden zijn in het bijzonder van betekenis voor hen die in die fase van hun leven verkeren welke een voorbereidingsperiode is of dient te zijn. Het leven gaat snel voorbij. Verantwoordelijkheden nemen toe; gelegenheden om zich voor te bereiden nemen af en men kan zich nauwelijks indenken dat iemand die nog jong is de gelegenheid voorbij laat gaan een talent of kundigheid te ontwikkelen, zich voor te bereiden voor een vak of beroep, voor een groter taak in het leven. Men kan nauwelijks begrijpen dat iemand met de kans te leren het ooit zou verkiezen af te vallen, zich zomaar te laten meevoeren en zich bloot te stellen aan toekomstige hindernissen en teleurstelling. Het leven is alles wat wij bezitten — het leven, onze handen, ons verstand, onze spieren, onze geest, onze bereidheid ons voor te bereiden, onze bereidheid om te werken. O, konden wij maar in de geest en in het hart van de jonge mens de zegeningen planten die voortvloeien uit het volgen van onderwijs, het kiezen van een goed doel en het streven ernaar, het zich ergens in bekwamen en het voorkómen van teleurstellingen die in de toekomst zullen optreden wanneer door een conjunctuuromslag de vraag naar ongeschoolde werknemers vermindert. Het leven, het verstand, de tijd, talenten zijn allemaal werktuigen, instrumenten die zo goed mogelijk gescherpt dienen te worden tot duurzaam, groter en voldoening schenkend nut. „Het geheim van het succes,“ heeft Disraeli² gezegd, „... ligt daarin dat men altijd gereed moet staan zijn kans aan te grijpen wanneer die zich voordoet.“ Zo er iemand is die wij in deze tijd kunnen bereiken en treffen, dan is het wel de jonge mens bij wie wij zouden willen bepleiten om aan zijn opvoeding, zijn voorbereiding te werken en tot de hoogst mogelijke graad van ontwikkeling te komen; om kundigheden te verwerven, zich te bekwamen voor het leven, voor studie; om iets goed te kennen, iets goed te doen, iets te kunnen aanbieden; om te vermijden dat hij iemand wordt met een bijkomstige rol, om nuttiger te zijn voor zijn familie, gemeenschap, vaderland en ook voor zichzelf, en daardoor de grote voldoening te smaken die vanzelf komt wanneer hij weet dat men hem nodig heeft, dat men het niet zonder hem kan stellen, dat men hem waardeert en hij schadeloos stelt. „Wat baat het of iemand ergens de kans toe krijgt als hij die niet weet te benutten?“

○

1. George Elliot, (pseudoniem van Mary Ann Evans) 1819—1880, Engels schrijfster.

2. Benjamin Disraeli, 1804—1881, Brits staatsman en romanschrijver.